

„ A FOGLALKOZTATÁS BIZTONSÁGÁÉRT”

Beszámoló **a 2008. évben elvégzett feladatokról**

BIZALOM

HUMÁNUM

SZIGOR

Tartalomjegyzék

1./ Célkritűzések	3
2./ Ellenőrzési eredmények	4
2.1 Munkavédelem	5
2.1.1 Kiemelt ágazatok	
2.1.2 Utóellenőrzések	
2.1.3 Súlyos jogsértések	
2.1.4 Főmunkaidőn kívül végzett ellenőrzések	
2.1.5 Felügyelőket ért atrocitások	
2.2 Munkaügy	20
2.2.1 Feketemunka, súlyos jogsértések	
2.2.2 Kiemelt ágazatok	
2.2.3 Utóellenőrzések	
2.2.4 Ágazati kollektív szerződések	
2.2.5 Munkaerő-kölcsönzés	
2.2.6 Főmunkaidőn kívül végzett ellenőrzések	
3./ Munkavédelmi Tanácsadó Szolgálat	29
3.1 Regionális eredmények	
3.2 Tanácsadási módszerek	
4./ Nemzetközi feladatok	34
5./ Képzés	35
6./ Statisztikai összefoglaló	37
4.1 Összesített adatok	
4.2 Munkavédelem	
4.3 Munkaügy	
4.4 Hatósági nyilvántartás	
7./ Jogszabályváltozások	45

1. CÉLKITŰZÉSEK:

Az OMMF tevékenységét az elfogadott 2008. évi „**Szakmai program**” és „**Munkaterv**”, a kormányzati célkitűzések és az Európai Unió foglalkoztatás-politikával, munkavédelemmel kapcsolatos követelményeinek megfelelően végzi. Jó alapot szolgáltat ehhez a 2007-ben létrejött, a munkabiztonság és munkaegészségügy szerves egységén nyugvó hatósági felépítés. A szakmai területek szorosabb együttműködése folytán, egyre hatékonyabbá válnak azok az erőfeszítések, melyek a foglalkoztatási kultúra fejlesztésére és a munkahelyi biztonság, egészségvédelem megvalósítására irányulnak.

Értékközpontú megközelítést alkalmazunk munkánk során, melynek centrumában a törvények betartása, a munkavállalók garanciális jogainak érvényesülése, kiszolgáltatott helyzetük mérséklése és a foglalkoztatási kultúra szintjének folyamatos emelése áll. A foglalkoztatás biztonsága az egészséget nem veszélyeztető munkahelyeket, a munkavégzéshez szükséges eszközök, gépek biztonságát, egyéni védőeszközök biztosítását, valamint a munkavállalók törvényes foglalkoztatását jelenti számunkra.

A több és jó minőségi ellenőrzés fokozza a visszatartó erőt, kedvezően hat a munkáltatók jogkövető magatartására, emeli a jogbiztonságot, csökkenti a munkavállalók kiszolgáltatottságát. A **feketemunka nagyarányú visszaszorítása** növeli az állami adó- és járulékbevételeket.

Nagy hangsúlyt helyezünk a „**Partnerség a foglalkoztatás biztonságáért**” kezdeményezés kiszélesítésére. Örömmel vettük, hogy dinamikusan gyarapszik azon munkáltatók aránya a gazdaságban, melyek részt vesznek a törvényesség, mint érték terjesztésében, hozzájárulva ezzel az egyenlő versenyhelyzet megteremtéséhez, a munkavállalók garanciális jogainak érvényesüléséhez és a munkaerőpiac tisztulásához. A célokkal azonosuló munkáltatók egyre nagyobb számban jelzik csatlakozási szándékukat.

Erősödik az **együttműködés a társhatóságokkal** is, melynek célja a társadalmi elvárásoknak jobban megfelelni tudó hatósági munka megvalósítása. Az információcsere, a hatáskörök összehangolása és az együttes fellépés hatására, az ellenőrzési tevékenység eredményesebb lett a súlyosan jogsértő tevékenység megelőzésében, kiszűrésében és visszaszorításában. Az APEH, az ÁNTSZ, az FMH, a MEBIH, az NFH, az ORFK, a VP és az OMMF 2008. február 8.-án együttműködési megállapodásban rögzítették a cselekvési programot. A megvalósítás első lépéseiként lebonyolításra került a „**Csillagszóró, a Kikelet, a Kánikula és Csillagszóró II Hadművelet**” elnevezésű célellenőrzés, melyek eredményei az OMMF honlapján (www.ommf.gov.hu) találhatóak meg.

Kiemelt feladatként került meghatározásra, az **egységes szemléletű felügyelői eljárás és szankcionálás** garantálása, a jogsértések komplex feltárása, a törvényesség helyreállítása, az arányossági követelmények és a fokozatosság érvényesülésének biztosítása, a szankciók alkalmazása során. Ennek érdekében a munkavédelmi és a munkaügyi szakterületen egyaránt befejeződött a **felügyelői kézikönyv** kidolgozása, elkezdődött a felügyelők szakmai továbbképzése.

A munkavédelmi hatóság célkitűzése a **munkavégzésből eredő egészségi kockázatok, károsodások csökkentése, a foglalkozási betegségek, munkabalesetek számának és**

súlyosságának csökkentése. A munkavédelmi szakterület számára további fontos feladatot, „kihívást” jelent – a 2007. évben kibővült hatásköre révén - a munkabiztonsági és munkaügyi tevékenység összehangolása.

Tovább erősítjük a **megelőző tevékenység** szerepét. Hozzájárul ehhez a szociális partnerekkel, civil szervezetekkel és a munkáltatók képviselőivel folytatott széles körű egyeztetés, a feladatok teljesítése során. A munkavédelmi **kutatások** eredményeinek átültetése a gyakorlatba és a **munkavédelmi tanácsadás** is jelentős preventív erővel bír. Az év során kiadásra került tematikus módszertani útmutatókkal is ezt a tendenciát erősítjük.

A tudatos fejlesztés érdekében megkezdődött az **OMMF 5 éves stratégiai koncepciójának** kidolgozása, melyben a nemzetközi tendenciák, az Európai Unió iránymutatásai, a gazdaság fejlődése és a társadalmi elvárások alapján kerülnek meghatározásra a teendők, épül tovább a szervezet. Befejeződött a Munkavédelem Országos Programjának végrehajtása, az eredmények értékelése alapján folyamatban van az újabb öt évre szóló Nemzeti Munkavédelmi Politika kidolgozása. Elindult a **minőségirányítási rendszer** bevezetésének előkészítése is, a korszerű módszerek és eljárások alkalmazása érdekében.

Bővült a **nemzetközi együttműködés** is. Megállapodást kötöttünk a Román Munkavédelmi Felügyelőséggel, a tapasztalatcsere érdekében. Az Európai Munkavédelmi Ügynökség Nemzeti Fókuszpontjának működtetésével, hozzájárulunk a helyes gyakorlat bemutatásához, a munkavédelmi információk gyors eljuttatásához a felhasználók számára.

2. AZ ELLENŐRZÉSEK ÖSSZESÍTETT EREDMÉNYE

Az év során **61 197** munkáltató vizsgálatára került sor, ebből **44 215-nél találtak szabálytalanságot** a felügyelők, ami az **összes ellenőrzött munkáltató 72 %-a**. Az ellenőrzött munkavállalók száma **757400 fő volt**, közülük **459 722 főnél volt szabálytalan a foglalkoztatás**, ami az ellenőrzött létszám **60,7 %-a**. Továbbra is rendkívül magas a **feketén foglalkoztatottak száma**, ebben az időszakban a hatóság **69 075 főnél** állapította meg ezt a szabálytalanságot. Az összes **kiszabott bírság 7 887 351 220 Ft** volt ebben az időszakban.

Az ellenőrzések eredményeként **64 334 db határozat** keletkezett, a hatóság **9 985** alkalommal élt **figyelemfelhívással** az ellenőrzései során. Ez is jelzi, hogy nem elsődleges célunk a bírság kiszabása, hanem a **bizalom, humánus, szigor jegyében** a törvényes foglalkoztatás mind teljesebb körű megvalósítására törekszünk. **Hatósági nyilvántartásunkban 39 355** vállalkozás szerepel, a **közbeszerzésből kizárt cégek száma 25 818**.

Tizenegy hónapos adatok alapján összesen **19 561 munkabaleset történt**. Ebből **96 halálos**, 52 súlyos csonkulásos, 40 egyéb súlyos és 188 súlyos baleset volt. Megállapítható, hogy a **halálos balesetek legmagasabb arányban a feketefoglalkoztatással érintett területeken jelentkeztek**, ahol a **kockázatértékelés, védőeszközök és az orvosi alkalmassági vizsgálat hiánya miatt fokozott a balesetveszély**. A 2008. évi összesített adatok 2009. február végén az OMMF honlapján kerülnek nyilvánosságra.

2.1 A MUNKAVÉDELMI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAI

Az OMMF munkavédelmi hatósága elkötelezett abban, hogy a munkavállalók egészségét és biztonságát, valamint hosszabb távon a munkavégző képességét és életkilátásait veszélyeztető munkakörülmények javuljanak, a munkavédelmi ellenőrzései hatékonyabbá váljanak. Az ellenőrzések fő irányát azok a nemzetgazdasági ágazatok adják, amelyekben a legtöbb munkabaleset vagy foglalkozási megbetegedés fordul elő, illetve amely ágazatokban a legsúlyosabb veszélyhelyzetek lépnek fel. Ennek megfelelően 2008-ban is meghatározásra kerültek a fentiek alapján kiválasztott nemzetgazdasági ágazatok: építőipar, mezőgazdaság, feldolgozóipar, gépipar, egészségügy és külszíni bányászat. A munkavédelmi hatósági ellenőrzés során a fő figyelmet ezekre az úgynevezett kiemelt ágazatokra fordítja.

Akció ellenőrzések, célvizsgálatok

Ebben az évben összesen nyolc országos célvizsgálatra került sor, többek között a nyári fogyasztóvédelmi, a diákfoglalkoztatás ellenőrzése, a színesfém felvásárló telepek munkavédelmi helyzete, valamint az őszi időszak jellegzetes borászati munkáival összefüggő kiemelt munkavédelmi ellenőrzések vagy az év végi Csillagszóró II. elnevezésű társhatósági közös ellenőrzés.

A célvizsgálatok is elsődlegesen a munkahelyi súlyos baleseteket és foglalkozási megbetegedéseket előidéző veszélyforrások és egészségkárosító hatások felderítését, megelőzését és ezek elleni minél hatékonyabb intézkedések megtételét szolgálták.

Társhatóságokkal végrehajtott közös ellenőrzések

A 2008. évben **4 247** alkalommal végeztük társhatósággal közös vizsgálatot, a legnagyobb számban Rendőrséggel, de sok közös vizsgálatunk volt a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőséggel és a Vám és Pénzügyőrséggel is. A közös ellenőrzések főként a **vásárokon, piacokon, valamint az építőipari munkahelyeken** valósultak meg.

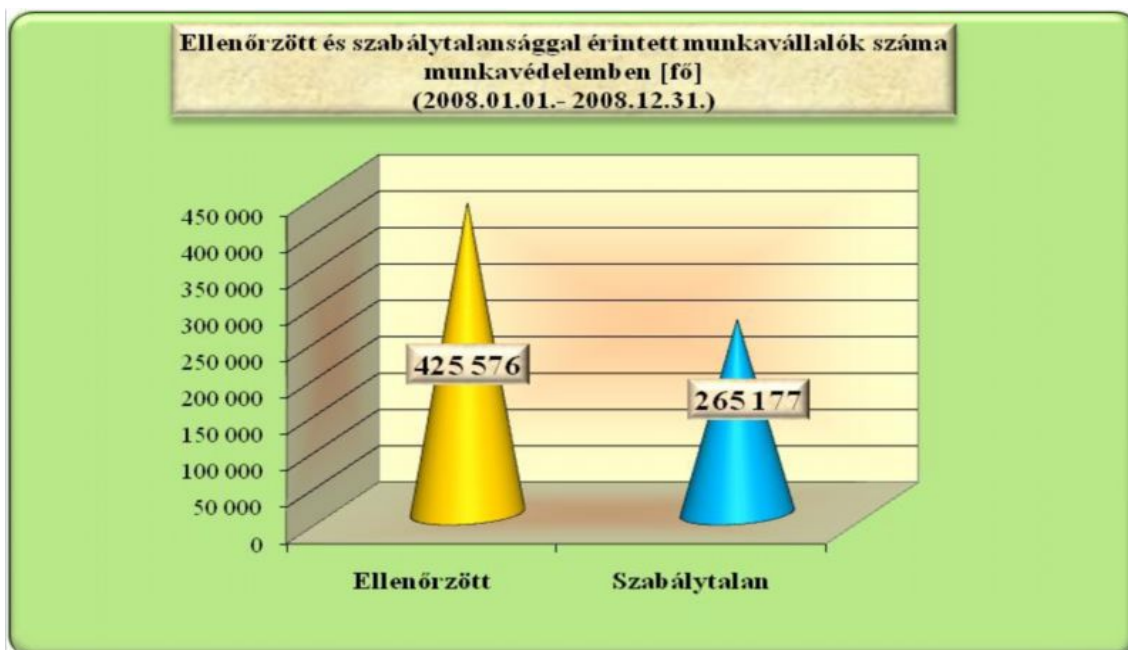
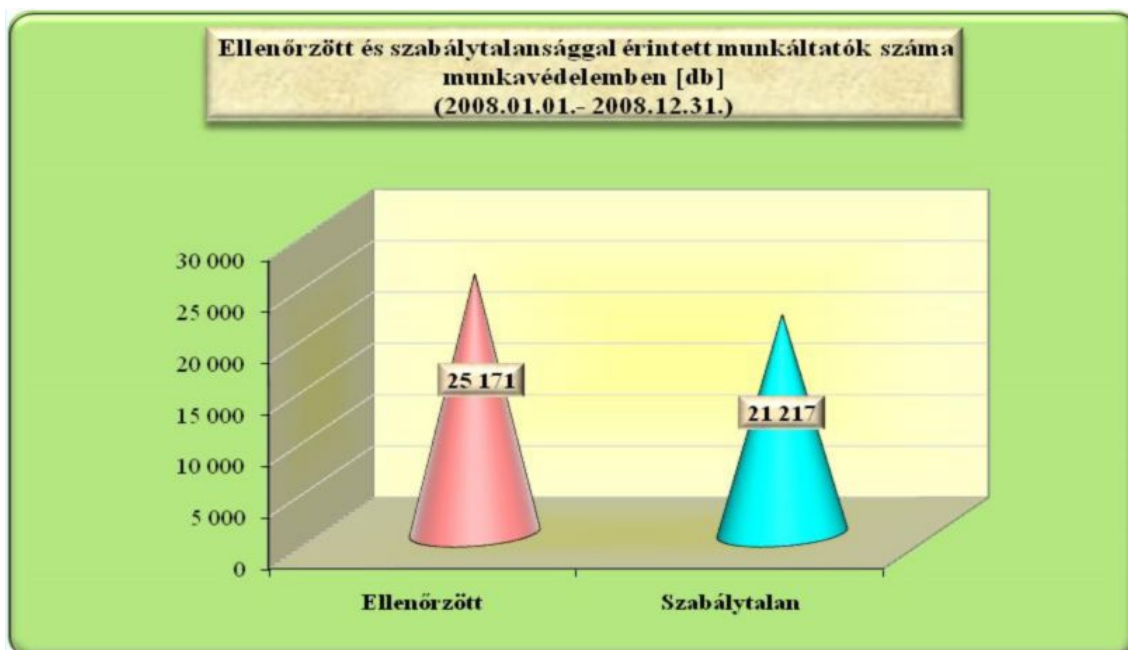
2008. negyedik negyedévében került sor a bányakapitányságokkal közös ellenőrzésekre, amelyek a bányászati munkahelyeken a foglalkozás-egészségügyi ellátás biztosítására, a munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálatának elvégzésére, valamint a kockázatértékelés teljes körűségének vizsgálatára terjedt ki.

Ugyancsak 2008. év végén került végrehajtásra a Csillagszóró II. téli fogyasztóvédelmi célvizsgálat, aminek keretein belül a társhatóságokkal közösen végrehajtott ellenőrzések terén az utóbbi időszak legtöbb ellenőrzését valósítottuk meg.

Ellenőrzések számszaki adatai:

A **munkavédelmi ellenőrzések** 2008-ban **25 171** munkáltatóra terjedtek ki, amelynek során ellenőriztük az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkakörülményekre vonatkozó

szabályok betartását. Az építőipari ágazatban **10 484**, a feldolgozóiparban (a gépiparral együtt) **5 092**, a mezőgazdaságban **1 028**, a kereskedelmi és vendéglátó ipari ágazatban összesen **5 953** ellenőrzést folytattak le a munkavédelmi felügyelők.

Az ellenőrzések eredményeként **37 082 db munkavédelmi közigazgatási határozat** keletkezett, amelyekben **összesen 97 088 intézkedést** foganatosítottak a munkavédelmi felügyelők. Az azonnali végrehajtást elrendelő határozatok száma 19 550 volt 2008-ban.

2.1.1 Az ellenőrzések tapasztalatairól különösen a kiemelt ágazatokra tekintettel:

a) Építőipar

A legtöbb veszélyeztetést továbbra is az építőipar területén tárták fel a felügyelők, annak ellenére, hogy ennek a szakterületnek ellenőrzését évek óta megkülönböztetett figyelemmel végezzük.

A kiszabott bírságok továbbra sem hoznak tartós eredményt, a munkáltatók a szankciók hatására, ha biztosítják is a feltételeket, a szabályoknak megfelelő munkavégzést nem követelik meg a munkavállalóktól. A munkavállalók szakmai felkészültségének hiánya, az állandóan változó összetételű munkacsoportok is közrejátszanak a szabályszegő munkavállalói magatartás kialakulásában.

Az építőipar területén **10 484** munkavédelmi ellenőrzést folytattak le a munkavédelmi felügyelők, melynek eredményeképpen **2 264 db munkavédelmi bírsághatározat** született összesen **767 535 000 Ft, 1 040 db szabálysértési bírság** összesen **42 405 000 Ft** összegben. Az eljáró felügyelők **3 309** esetben éltek a **helyszíni bírság** kiszabásának lehetőségével **35 353 000 Ft** összegben.

Az egyéni védőeszköz biztosításának hiánya miatt **2 412** esetben, egyéni védőeszköz használatának elmulasztása miatt pedig **2 566** esetben volt szükség felügyelői intézkedésre.

Szabálytalanul megépített „kidugó állvány”, és kézcsgiga tartószerkezet (un. pipafa). Leesés elleni kollektív védőszerkezetek hiánya a tetőn, az állványon és a szabadba néző falnyílásoknál. Négy munkavállaló leesés ellen védő egyéni védőeszköz, valamint fejvédelem (védősisak) nélkül, súlyos veszélyeztetésnek kitéve.

Általános észrevételek az építőipar munkabiztonsági helyzetével kapcsolatban

Az építőipari munkahelyek többségében a **védősisakokat** a munkáltatók biztosítják, de azoknak viselését nem követelik meg. Hiányzik a munkáltatói példamutatás, több esetben a munkáltató, illetve a képviselője, az építésvezető, vagy alacsonyabb szintű munkairányítók sem viselnek sisakot. Továbbra is a legsúlyosabb veszélyeztetés, és a legszigorúbb intézkedésre okot adó hiányosság a **le-, és beesés veszélyes munkaterületek** kollektív védelmének hiányosságai, illetve a megfelelő egyéni védőeszköz biztosításának hiánya. Ezen a területen is többször fordul elő, hogy bár a munkáltató biztosítja a felszereléseket, azokat a munkavállalók nem, vagy nem az előírásnak megfelelően használják.

További jellemző hiányosságok:

- Jellemző és ismétlődően visszatérő hiányosság a földmunkák végzésekor a kiásott munkaárkok dűcolatlansága, a munkaárkokba való biztonságos lejutáshoz megfelelő segédeszköz (létra) biztosításának hiánya. Az árkok feletti átjárók kialakítása általában nem biztonságos, sok esetben egy szál pallót helyeznek el erre a célra az árkon keresztbe fektetve. Súlyos probléma, hogy a munkaárkok szélét szakadólapon belül megterhelik, illetve a munkagödör elkerítésének hiánya miatt beesési veszély áll fenn.
- Az építési feljárókat (lépcsőket) nem látták el megfelelő védőkorláttal, vagy a munkaszintekre feljutást biztosító, közlekedésre szolgáló, támasztólétrák szabálytalan állapotúak.
- Az építőipari gépek közül több betonkeverő-gépnél hiányzott a meghajtó részek burkolata.
- Továbbra is kiemelt kockázatot jelent az építkezések területén a földön, mechanikai védelem nélkül vezetett, sok esetben sérült, villamos kábelek, hosszabbítók használata.

A villamos elosztó összetört állapotban volt és így került csatlakoztatásra hozzá egy sarokcsiszoló és egy villamos hosszabbító kábel, súlyos áramütés közvetlen veszélyét okozva.

- A bontási munkálatokról általánosságban elmondható, hogy azokhoz nem készítenek megfelelő bontási tervet, illetve ha igen, akkor sem annak alapján végzik a bontást. Tipikus példa erre a közvéleményt is foglalkoztató Bp. IX., Üllői úti falomlásos baleset, illetve az Akadémia utcában lift bontása során bekövetkezett két halálos áldozatot követelő munkabaleset. Ezeknél a bontási terv alapvető előírásait megszegve végezték a munkákat.

Az Üllői út 133-135. szám alatti bontási területen lévő 7. épület középső részének leomlása bontás során

- Az építőipari gépek kezelői körében még mindig fellelhető a kezelői jogosultság hiánya, azonban ez a hiányosság csökkenő mértékű. A munkáltatók jelzése szerint az adott típusra nehezen tudják teljesíteni a jogosítványba történő bejegyzést (anyagi okokból, illetve tanfolyam hiánya miatt.)
- Kedvező viszont, hogy az állványok szabályos elemeinek használata és összeszerelési kérdésében lényeges előrelépés tapasztalható, egyre több a szabályos és jól kivitelezett állványrendszer. Több helyen állványépítésre szakosodott cégek végzik az állványok összeállítását, amely meghatározza a minőséget. A jellemzően kisebb cégek, egyéni vállalkozók fordítanak kevesebb gondot az állványok kialakításának megfelelőségére.
- A tetőszerkezeti munkáknál jellemzően sem kollektív műszaki védelmet, sem egyéni védőeszközt nem alkalmaznak leesés ellen. Általános hiányosság, hogy a födémeken és lapos tetőkön a szintkülönbség szélénél nem építenek ki kollektív műszaki védelmet, nem alkalmaznak leesés ellen egyéni védőeszközt sem, vagy mindezek hiányában a szintkülönbség szélétől 2m-re nem építenek ki jelzőkorlátot, amikor a födém közepén dolgoznak.

- Az épületszerkezeti elemek beépítése közben, gyakori a munkavégzés helyének szabálytalan megközelítése, sokszor „akrobata” mutatvánnyal másznak fel a szerkezeti elemre, közlekednek, pl. gerendákon miközben a leesés elleni védelem nincs megoldva.
- Gyakran a munkavállaló csak munkahelyzet beállító derékövet viselt, amely nem véd teljes körűen az esetleges esés hatásaként bekövetkező sérülésektől. A leesés elleni egyéni védőeszköz kikötési pontja általában nincs előre meghatározva, nem alkalmaznak biztonsági vezetőkötetet sem. Előfordult, hogy a daru emelőkötelébe kapaszkodva emelték fel a munkavállalót a magasban lévő munkaszintre.
- Kirívó eset, hogy egy békéscsabai építőipari munkaterületen egyidejűleg két szabálytalan személyemelést is feltártak az eljáró felügyelők:
Egy emelővillával felszerelt rakodógép teheremelő villájára hevederekkel erősített kalodában 2 fő munkavállalót emelt fel munkatársuk 4-5 méter magasságba a vasszerkezetű szín szereléséhez, ami önmagában is igen súlyos veszélyeztetésnek számít, ráadásul a gépkezelő nem rendelkezett az emelőgép kezeléséhez szükséges jogosítvánnyal. E szabálytalanság mellett néhány méterrel egy tologémes rakodógéppel egy másik gépkezelő a gép kanálában álló munkavállalót 7 méter magasságba emelt, aki a kanálban állva, egy ládából az épület homlokzata elé állított 8 méter magas építőipari állvány 4. szintjére lapátolta át a habarcsot, egyébként a szabálytalan emelést végző dolgozó a munkaterület megbízott vezetője volt.
Kiszabott munkavédelmi bírság összege 400.000 Ft volt ebben az esetben.

A rakodógép teheremelő villájára hevederekkel erősített kalodában 2 fő munkavállaló emelése 4-5 méter magasságba.

Azonos helyszínen a gép kanálában álló másik munkavállalót 7 méter magasságba emelte a gépkezelő.

Az építőipar munkaegészségügyi helyzete

Az építőipari ágazatra jellemző, hogy hiányzik a teljes körű, a veszélyeket feltáró kockázatértékelés, amely jobb esetben is csak a baleseti kockázatokra fókuszál, és figyelmen kívül hagyja a munkaegészségügy területén a munkahelyi kóroki tényezők (zaj, rezgés, azbeszt, egyéb por, vegyi expozíció, stb.) lehetőségét. Gyakori, hogy hiányoznak az alkalmazás feltételét jelentő orvosi vizsgálatok, nem állnak rendelkezésre a szükséges védőeszközök, az alapvető higiénés feltételek nem biztosítottak, az építkezés helyszínén hiányoznak az elsősegélynyújtáshoz szükséges helyiségek, felszerelések, és a képzett elsősegélynyújtók. Az ellenőrzéshez szükséges munkavédelmi dokumentációk a helyszínen nem lelhetők fel.

Általános tapasztalat az, hogy a munkavállalók egészségvédelmének jelentősége háttérbe szorul. Ennek egyik jele, hogy a biztonsági és egészségvédelmi tervből a munkaegészségügyet érintő részek hiányoznak, holott az előbbieken felsorolt többirányú expozíció lehetősége fokozott odafigyelést indokolna. A munkavégzés – megfelelő védelem hiányában – súlyosan veszélyezteti a munkavállalók egészségét.

Jellemző és ismétlődően visszatérő hiányosság, hogy:

- a) a felhasznált veszélyes minősítésű vegyi anyagok-és készítmények (pl. festékek, ragasztók, oldószerek stb.) kockázatait nem mérik fel, sok esetben az alvállalkozók munkavállalói csak a konkrét munka elkezdésekor tudják meg, a felhasználásra kerülő veszélyes vegyi anyagok típusát. (A veszélyességről való tájékoztatásuk, a veszélyes anyag használatára vonatkozó speciális munkavédelmi oktatásuk azonban rendre elmarad.) A munkavállalók ezért nincsenek tisztában azzal, hogy milyen egészségkárosodás lehetősége érheti őket a nem megfelelő megelőzés miatt. Az előbbieken súlyosan sértik a megelőzés helyes gyakorlatát. A munkavállalókat érő egészségkárosodás lehetősége rejtve marad, így a megfelelő, hatásos védelem pl. egyéni védőeszközök kiválasztása és biztosítása sem történhet meg.
- b) a munkáltatók gyakran elmulasztják írásban szabályozni az egyéni védőeszközök juttatásának rendjét.

Jellemző hiányosság volt, hogy nyáron a nagy meleg miatt a munkavállalók nem használták az egyéni védőeszközöket, a munkaadó nem biztosított megfelelő hőmérsékletű ivóvizet, illetve nem alakítottak ki olyan pihenőhelyeket, ahol a munkavállalók pihenőidejüket hűvös helyen tölthették volna el. Kifogásolták a munkavédelmi felügyelők, hogy a tisztálkodási lehetőségek többnyire csak egy kerti csapra korlátozódtak, illetve munkáltatók nem adták ki a nagy melegben a munkavállalóknak járó óránkénti 10 perc pihenőidőt.

Az ellenőrzött munkáltatók között – ahol szabadtéri foglalkoztatás folyik – még mindig vannak, akik nem tesznek eleget a hideg munkakörnyezetben történt munkavégzésre vonatkozó jogszabályi előírásoknak és a foglalkoztatottak számára nem biztosítanak a hideg ellen védőöltözetet, meleg teát, pihenő-, melegedő-, illetve szociális helyiséget, holott az ilyen körülmények közötti munkahelyi megterhelés még a legjobb egészségi állapotú munkavállalók szervezetét is megviseli.

b) Mezőgazdaság

A mezőgazdaság területén **1 028** munkavédelmi ellenőrzést folytattak le a munkavédelmi felügyelők, melynek eredményeképpen **91 db munkavédelmi bírsághatározat** született

összesen **34 355 000 Ft**, **111 db szabálysértési bírság** összesen **4 514 000 Ft** összegben. Az eljáró felügyelők **178** esetben éltek a **helyszíni bírság** kiszabásának lehetőségével **2 042 000 Ft** összegben.

A mezőgazdaság munkavédelmi helyzete kettősséget mutat:

1. Jelentős minőségi változás tapasztalható az őszi betakarítási munkák során, nagyon sok helyen új és modern mezőgazdasági gépek és berendezések jelentek meg. Általánosságban elmondható, hogy a jelentősebb, 100 vagy több főt foglalkoztató munkáltatók megerősödtek, jelentős összegeket fordítanak a gépparkjaik folyamatos fejlesztésére, új, új korszerű erő- és munkagépeket szereznek be, korszerűsítik állattenyésztésüket.
2. Az állattartó telepek esetén továbbra is működnek elavult, korszerűtlen gazdaságok.

A munkavédelmi oktatás bizonyított formában történő megtartása a munkáltatók többségénél teljesen elfogadott, általános. Az egyéni védőeszköz juttatás belső rendjének írásos meghatározásával, a munkáltatók döntő többsége rendelkezett, védőeszközöket megfelelően biztosították. A munkáltatók döntő hányadukban rendelkeztek érvényes, aktualizált, felülvizsgált kockázatértékeléssel.

A mezőgazdaság munkaegészségügyi helyzete

Az ágazatot e téren is kettősség jellemzi, mert mind a növénytermesztés, mind az állattartás területén megtalálhatók az egyre korszerűbb eszközök és berendezések, de működnek még elavult, korszerűtlen eszközökkel, berendezésekkel is gazdaságok.

Erre az ágazatra is jellemző, hogy az elkészült kockázatértékelések hiányosak, nem terjedtek ki a munkaegészségügyi veszélyforrásokra, illetve kockázatra, illetve nem a valós veszélyeket tükrözik.

Még mindig általános probléma, hogy a növényvédelmi munkák során nem használják a megfelelő egyéni védőfelszereléseket, kisebb gazdaságoknál ezek nem is állnak rendelkezésre.

c) Kereskedelem és vendéglátás

A kereskedelem és vendéglátás területén összesen **26 130** esetben volt szükség felügyelői intézkedésre, üzemeltetéssel kapcsolatos munkavédelmi hiányosságok miatt **4 250**, létesítmények érintésvédelmével kapcsolatban **1 173**, munkaeszközök érintésvédelmi problémái miatt pedig **1 301** intézkedést tettek.

A korábbi időszakhoz hasonlóan továbbra is a botlás és csúszásveszély, szabálytalan anyagtárolás, villamos érintésvédelmi hiányosságok voltak elsősorban fellelhetők, mint jellemző hiányosságok.

Kockázati tényezőként jelentkezett a nagy mennyiségben felhalmozott árukészlet, ami a raktárak túlszűfoltóságát, a közlekedési utak leszűkülését illetve megszűnését idézte elő.

A polcok terhelhetőségének feltüntetése nem történt meg. A túlterhelést a polc meghajlása jelzi.

Elsősorban a kisvállalkozásoknál volt tapasztalható a munkahelyi kockázatértékelések hiánya, a kis és közepes vállalkozások esetében pedig az, hogy a munkahelyi kockázatértékelés elkészítésébe és az egyéni védőeszköz juttatás belső rendjének kialakításába a foglalkozás-egészségügyi feladatot ellátó személy, vagy szervezet nem vett részt.

Annak ellenére, hogy nem történtek komolyabb balesetek, nagy veszélyt jelent az ideiglenes elárúsító helyeken alkalmazott szabálytalan villamos és gázüzemű berendezések használata. Gyakoriak voltak a sérült és veszélyesen toldott kábelek, túlméretezett, vagy hatástalanított (átkötött) túláram-védelmi berendezések, a nyomáscsökkentő nélkül üzemelő gázüzemű berendezések.

Vendéglátás területén jellemző veszélyforrás volt a konyhák hibás, botlásveszélyes járófelülete, a sérült (fületlen) melegítő edények használata, amelyekben forró ételt tárolnak, mozgatnak.

A kereskedelem és vendéglátás munkaegészségügyi helyzete

A munkahelyi kóroki tényezők közül a fizikai munka (kézi anyagmozgatás) által okozott túlterhelés a jellemző, ami több esetben kényszer-testhelyezettel és kedvezőtlen légállapotokkal párosul, növelve a foglalkozási eredetű mozgásszervi megbetegedések kialakulásának valószínűségét. (pl. áruházi pénztárosok)

A munkáltatók jelentős részénél nem voltak fellelhetők a munkavégzés helyszínén a veszélyes anyagok/készítmények biztonsági adatlapjai. Biztonsági adatlapok hiányában a munkáltató a veszélyes anyaggal, - készítménnyel a tevékenységet nem is kezdhethetné meg. A biztonsági adatlapok hiányának következménye, hogy a felhasznált anyag veszélyessége, egészségkárosító hatásai nincsenek figyelembe véve és a célirányos munkavédelmi oktatás, műszaki-/egyéni védelem, orvosi megelőzés sem alakítható ki.

d) Feldolgozóipar és gépipar

A feldolgozóipari ágazat (a gépiparral együtt) területén tevékenységet végző munkáltatóknál 5 092 ellenőrzésére került sor 2008-ban, ez az összes látogatás **20,2 %- a**. A feldolgozóipar

területén **317** esetben alkalmaztak a munkavédelmi felügyelők bírságot, összesen **127 095 000 Ft** összegben. Ebből a gépipar területén **217** esetben szabott ki munkavédelmi bírságot a hatóság, összesen **115 725 000 Ft** összegben.

A **feldolgozóiparban** a fokozott ellenőrzések ellenére is, több szabálytalanság kerül feltárára, jellemző szabálytalanságok:

- védőburkolatok hiánya vagy elhasználódása,
- hegesztési munkahelyeket csak részben kerítik el a közvetlen környezettől,
- az esztergagépeken a tokmányburkolatok valamint azok reteszeléseinek hiánya,
- a munkavédelmi dokumentumok egy része, illetve felülvizsgálatuk hiánya (kockázatértékelés, egyéni védőeszköz juttatás rendje).

Az **élelmiszeriparban** az egyéni védőeszközök biztosításának hiánya volt tapasztalható a hűtőháznál dolgozók esetében a hideg elleni védelem tekintetében (védőruházat és védőlábbeli hiánya).

Jellemző volt továbbá az élelmiszeripari gépek (húsfeldolgozás) biztonsági berendezéseinek hiánya, üzemeltetési hiányosságok [pl.: védőburkolat reteszelés működő képtelenségének eltűrése, gázperzselőket (melegítőket) nyomáscsökkentő reduktor nélkül csatlakoztatták a propán-bután gázpalackokhoz].

Több szabálytalanságot észleltünk a villamos berendezések létesítésével, üzemállapotával kapcsolatosan. (például: vágóhídon a kábító villa tápvezetékének szigetelőszalaggal történő javítása, 230 V-os hosszabbító/elosztó kábel, dugaszolóaljzatait magába foglalo dobozának szigetelőszalaggal történő javítása).

A **bútorgyártó, fafeldolgozó** cégeknél, a korszerűbb gépek, berendezések megjelenésével csökkent a balesetveszély. A jellemző hiányossággként a munkavállalók egyéni védőeszköz használatának elmulasztását, a gépek védőburkolat nélkül vagy kiiktatott védőberendezéssel /a karbantartást követően több esetben nem helyezték vissza/ történő további üzemeltetést lehet említeni. A kisebb fafeldolgozó üzemekben gondot jelentenek a használt régi gépek, munkaeszközök. Ezeknél a gépeknél a védőberendezések és védőburkolatok hiányosságai okoznak közvetlen és súlyos veszélyeztetést. Az újonnan beszerzett veszélyes munkaeszközök használatbavétele tapasztalataink szerint sok esetben nem a jogszabályi előírások alapján történik.

A **vas- és gépipar** területén tapasztalatunk szerint az ágazaton belül legjobb helyzetben (2008-ban) a nagy autóipari cégeknek beszállító vállalkozások voltak, ezeknél év közben történt fejlesztés. Az iparág túlnyomó részét kitevő kisvállalkozásoknál azonban csak a szinten tartás a jellemző.

A legtöbb probléma a présgépek hajtásainak védőburkolatával, valamint a munkatér védőberendezésekkel volt. Több esetben tapasztaltuk, hogy a nyitott szerszámmal ellátott gépeket kétkézes indító helyett lábkapcsolóval üzemeltették, ezért a munkavállaló védelme

nem volt biztosítva. Szintén többször előfordult a lemezadagoló berendezések összeforgó henger párjainál a benyúlás elleni védelem hiánya.

A forgácsoló gépeknél jelentős veszélyforrás a pattogó és a folyó forgács elleni védelem hiánya. A rúdautomata esztergagépeknél gyakori volt, hogy a főorsóból kilógó forgó munkadarabot nem látták el megfelelő védőburkolattal.

A marógépeknél gyakori hiba volt a maróorsó szabadon forgó végén a burkolat hiánya. Sok esetben a gépkiszolgáló terület botlásveszélyességét tapasztaltuk, a forgácsoló gépek előtt a lábrácsok lécezése törött volt.

A feldolgozóipar és gépipar munkaegészségügyi helyzete

Jellemző hiányosság, hogy a feldolgozóiparban a kockázatértékelést nem végezték el teljes körűen, munkahigiénés mérések ritkán történnek a zaj hatásával járó munkakörnyezetben és a munkahelyi levegőben megengedett határértékkel rendelkező veszélyes anyagok tekintetében, azaz műszeres vizsgálatokkal nem tudják igazolni az egészséget nem veszélyeztető munkakörnyezet meglétét, illetve azt sem lehetett kizárni e nélkül, hogy a munkavállalókat nem foglalkoztatják-e a jogszabály által tiltott, határérték feletti expozícióban, ami pl. maradandó egészségkárosodáshoz vezethet.

Hallásvédelemre rendszeresített egyéni védőeszközök (fülvédő vatta, ill. fültok) biztosításának hiánya.

Rendkívül aggasztó, hogy az ellenőrzési tapasztalatok szerint nem kerül sor a kockázatértékelés-és kockázatkezelés eredményeinek, javaslatainak ismertetésére, e nélkül a munkavállalótól nem várható el, hogy a megelőzés érdekében megfelelő magatartást tanúsítson, és a veszélyeket felismerje.

A faiparban keletkező porok biztonságos és hatékony elszívása csak a legújabb és legmodernebb gépekkel felszerelt üzemekben valósult meg. A fafeldolgozó üzemeket működtető munkáltatóknál még mindig előfordult, hogy kockázatértékelésük nem terjedt ki a keletkező rákkeltő keményfaporok (tölgyfa-és bükkfa porok) expozíciójára, valamint a munkavállalók zajterhelésére, mindezzel a munkavállalók egészségét és életkilátását súlyosan veszélyeztették.

A vasipari üzemekben jelentős kockázatot jelent a gépek által okozott zaj, ez ellen inkább csak hallásvédő egyéni védőeszközzel védekeznek, amelyet a dolgozók nem minden esetben viseltek, növelve ezzel a halláskárosodás kockázatát.

Bányászati egységek munkaegészségügyi ellenőrzése a Magyar Bányászati és Földtani Hivatallal (MBFH) közösen:

A 2008. október 16. - 2008. november 20. közötti időszakban végzett ellenőrzés 14 munkáltatónál a bányászati munkahelyeken a foglalkozás-egészségügyi ellátás biztosítására, a munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálatának elvégzésére, valamint a kockázatértékelés teljes körűségének vizsgálatára terjedt ki.

Az ellenőrzések alapján megállapítható volt, hogy a bányászati munkahelyeken a foglalkozás-egészségügyi ellátást valamennyi munkavállaló számára biztosították, azonban 3 fő munkavállaló esetében a munkáltató nem gondoskodott az időszakos munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatokról, holott a tevékenység a legmagasabb veszélyességi osztályba tartozik, így súlyosan veszélyeztették a dolgozók egészségét.

A kockázatértékelést valamennyi munkáltató elvégeztette, azonban 2 munkáltatónál ezek formálisak voltak: fennállt az egészségvédelmi határértékekkel szabályozott expozíciós értékek túllépésének lehetősége (pl. zaj-, rezgés expozíció, stb.) mindezek ellenére a munkáltatók nem gondoskodtak a műszeres munkahigiénés vizsgálatok elvégzéséről, ezek hiányában a megelőzés sem lehetett teljes körű és szakszerű.

2.1.2 Hatósági kötelezések végrehajtása ellenőrzésének tapasztalatai:

A munkavédelmi felügyelők következetes **utóellenőrzéseket** végeztek az intézkedéseik végrehajtása érdekében, a munkáltatóknak a jogsértések felszámolására irányuló tevékenységét vizsgálva.

A közigazgatási határozatokban előírt hiányosságok megszüntetését más vizsgálatokhoz kapcsolódóan a rendszeres napi felügyelői munka keretében elvégeztük, - különös tekintettel a súlyos veszélyeztetésekkel érintett területekre, a munkavédelmi bírsággal érintett szabálytalanságokra.

Az utóellenőrzések tapasztalatai jelentős mértékben jogkövető magatartásra utalnak. Sok munkáltató a hiányosságokat azonnal megszüntette, azonban az esetszám, valamint a kiszabott bírságösszeg azt mutatja, hogy a munkáltatók végrehajtási fegyelme még nem teljes körű.

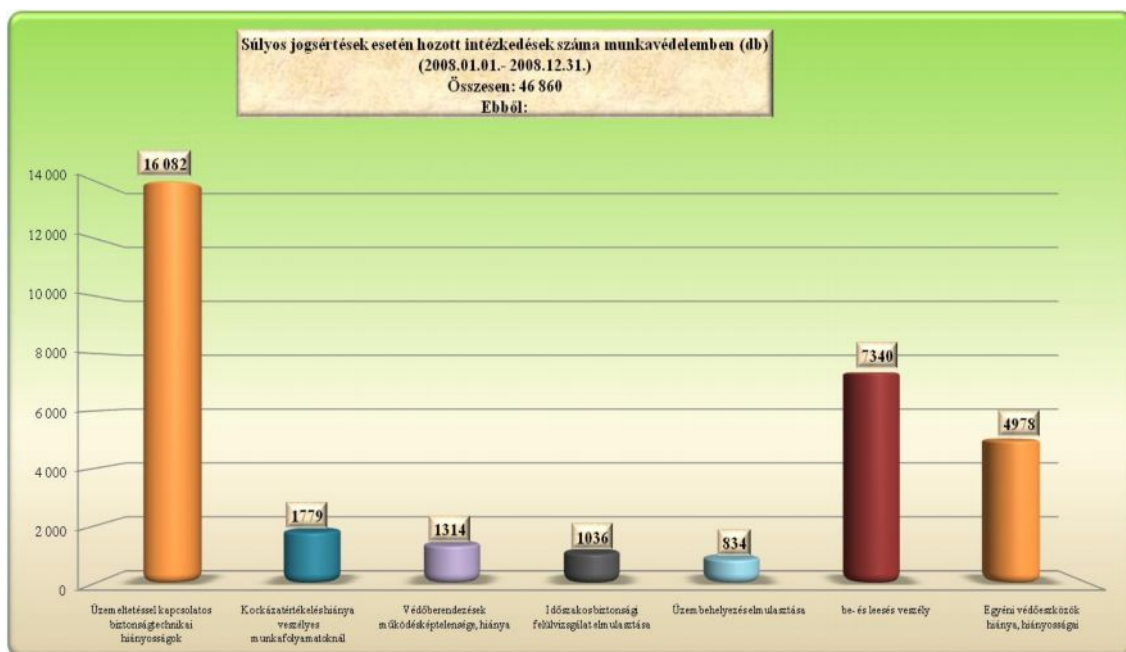
Az utóellenőrzések során megállapított hiányosságok többsége nem pénzhiányra, inkább „nemtörődömségre”, ismerethiányra vezethető vissza, ahol a hiányosságok megszüntetésének nem tulajdonítottak kellő jelentőséget az érintett munkáltatók. Az ellenőrzéseket rövid időn belül követő utóellenőrzéseket – az azonnali intézkedések vonatkozásában - több esetben alkalmaztuk.

2.1.3. A súlyos munkavédelmi jogsértések:

Jellemző munkabiztonsági jogsértések

A legtöbb súlyos jogsértéssel az építőipar területén tartott ellenőrzések során találkoztak a felügyelők: a **zuhanás elleni védelem hiánya, a védőeszközök biztosításának és használatának hiánya vagy a betemetés ellen megfelelő védelem kialakítása**. A szakterület fokozottan ellenőrzés alatt áll évek óta, hiszen a legtöbb súlyos szabályszegés, baleset országos szinten is itt történik.

A súlyos veszélyeztetések körében leggyakrabban fordul elő az általunk „üzemeltetéssel kapcsolatos biztonságtechnikai hiányosságnak” elnevezett szabálytalanság, ezt azokra a súlyos veszélyhelyzetekre értelmezzük, pl.: amikor a meglévő védőburkolatokat eltávolítják, elhanyagolják a villamos hálózat karbantartását. 2008-ban **65 451 fő** veszélyes munkakörülmények közötti foglalkoztatását tárta fel a hatóság. A munkavállalók testi épségét és egészségét súlyosan veszélyeztető munkáltatókkal szemben a jelentés időszakában **3 172** alkalommal került sor munkavédelmi bírság kiszabására összesen **1 137 620 000 Ft** értékben.

Jellemző munkaegészségügyi jogsértések

Jellemző hiányosság, hogy a **kockázatértékelést megalapozó műszeres munkahigiénés mérések a munkahelyen nem történtek meg**, mindezzel a munkavállalók egészségét súlyosan veszélyeztették, mivel a mérések és a megfelelő kockázatértékelés hiányában a munkáltató nem tudta kialakítani a szükséges megelőzési gyakorlatot.

A kockázatértékelés a vegyi expozíciókra ritkán tér ki (kémiai kockázatbecslés nem készül). Mindezek a hiányosságok viszont erősen megkérdőjelezzik a kockázatértékelésre épülő kockázatkezelő, - más szavakkal - a megelőző intézkedések teljes körűségét, szakszerűségét, azaz a munkavállalók egészségvédelmének hatásosságát. A veszélyes anyagokkal kapcsolatos munkavégzés során még mindig előfordul a meg nem engedett, azaz **határérték feletti expozícióban való foglalkoztatás**.

Az építőiparban gyakori hiányossággént jelentkezett a **munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatok elvégzésének hiánya** is, amely a munkavállalók veszélyeztetését tovább súlyosbítja.

2.1.4. A főmunkaidőn kívül végzett ellenőrzésekről:

A főmunkaidőn kívüli munkavégzés döntően az építkezéseken, a piacokon és célvizsgálat keretében a társhatóságokkal közösen elvégzett akcióellenőrzések alkalmával valósult meg.

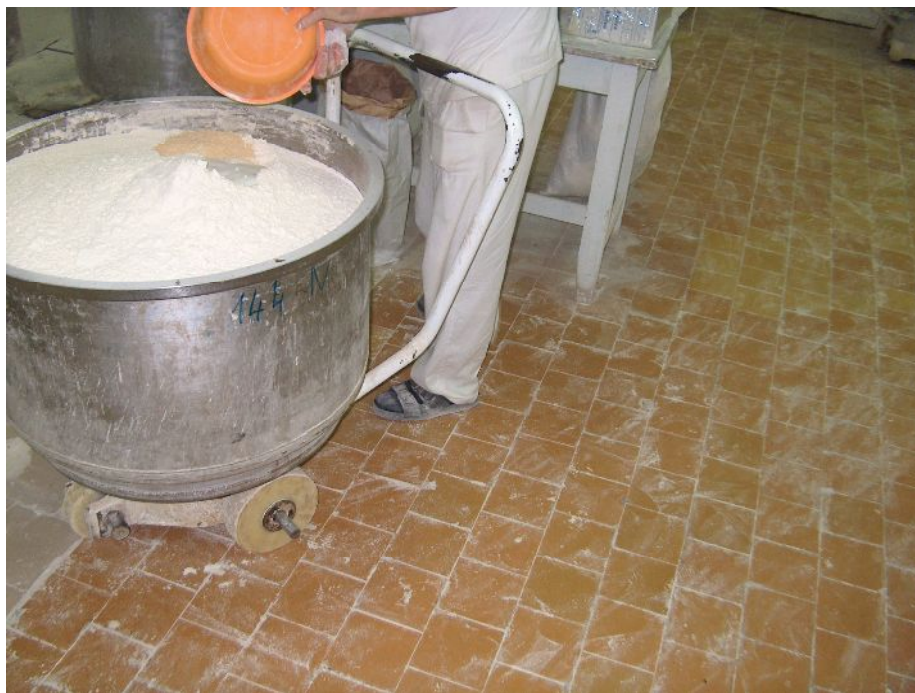
Társhatósági együttműködésre az elmúlt időszakban jellemzően rendőrséggel együtt került sor, különösen a nem együttműködő ügyfelek esetében valamint súlyos balesetek kivizsgálása során. A rendőrség szakmai segítségét kérésünkre mindig korrekt és segítő módon megadta.

Az építőipar területén régiós célvizsgálat, valamint a Csillagszóró II. célvizsgálat keretében kereskedelemben tartottunk hétvégi ellenőrzéseket.

A főmunkaidőn kívüli munkavégzések során általános tapasztalat, hogy a munkáltatók a munkavédelmi előírások mellett a munkaügyi jogszabályokat sem tartják be. Sok fekete foglalkoztatás ilyenkor kerül megállapításra. A munkarendtől eltérő időben történt ellenőrzések nagy többségükben eredményesek. Tapasztalat, hogy a késő délutáni órákban kevésbé tartják be a vonatkozó rendelkezéseket a munkáltatók, mert nem tartanak az ellenőrzéstől.

Az egyéni védőeszközök használata során gyakrabban tapasztaltunk szabálytalanságot, mint a nappali műszakban. A kereskedelemben a délutáni és éjszakai rakodás fokozottan jelentkezett, ugyanakkor ezekben a műszakokban kevesebb létszám volt biztosítva, ennek következtében lényegesen nagyobb rendetlenséget és veszélyes átmeneti tárolást tapasztaltunk a raktárakban.

A sütőiparban termelés elsősorban az éjszakai műszakban folyik. Az előzőekben leírt műszaki hiányosságok mellett problémaként jelentkezik, hogy sok helyen nem volt kijelölt vezető a műhelyekben, mondván „mindenki tudja a saját munkáját”. Megbízott vezető hiányában nem volt követelmény a dolgozók felé, ezáltal gyakoribb volt a szabálytalan, veszélyes munkavégzés. Olyan helyen is papucsban dolgoztak, ahol nagy súlyú dagasztó csészéket mozgattak és ezért fennállt a nehéz tárgy okozta lábfejsérülés veszélye.

A kenyérgyárban az éjszakai műszakban papucsban dolgoztak.

2.1.5. Munkavédelmi felügyelőket ért atrocitások, az ellenőrzések durva akadályoztatása:

Az eljáró felügyelők kiemelt figyelmet fordítottak az ellenőrzések során arra, hogy a munkát végzők ne zaklatásként éljék meg az ellenőrzéseket.

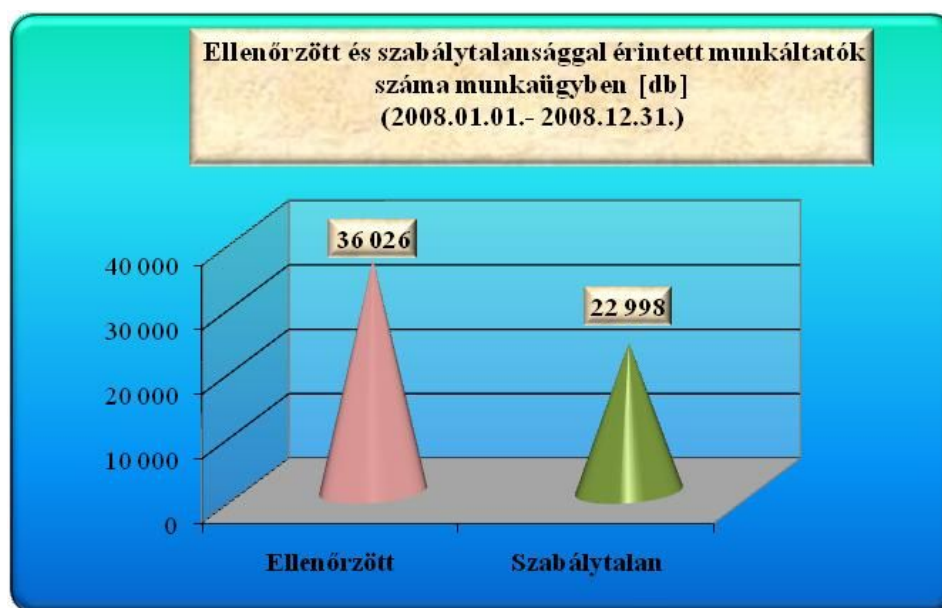
Megállapítható, hogy azon munkáltatók, akik a korábbi években már részesei voltak ellenőrzéseknek, pozitívabb hozzáállással fogadták a hatóságok képviselőit. A viszonylag ritkán előforduló akadályoztatás egy konkrét esetét az alábbiakban mutatjuk be:

A közép-dunántúli régióban egy kft építési munkaterületén munkavédelmi ellenőrzést kezdeményezett a hatóság a tetőn, leesés elleni védelem hiányában végzett tevékenység észlelése kapcsán. Az ellenőrzés során fenn állt a feketefoglalkoztatás gyanúja is. A területen irányítási tevékenységet végző építésvezető felhívta munkáltatóját, aki ingerülten a helyszínre érkezett, kizáratta a felügyelőket az építési területen kívülre, az irányító személynek pedig utasításba adta, hogy semmit ne írjon alá. Az eljáró felügyelő rendőri segítséget kért és kihívta a munkaügyi felügyelőket is. A munkaügyi felügyelők és a rendőri segítség megérkezése után az ellenőrzés lefolytathatóvá vált, de időközben a tetőn tartózkodók a hátsó kijáraton továbbálltak. Másnap ismételt ellenőrzést tartottunk a munkaügyi felügyelőkkel, az APEH és a rendőrség közreműködésével a terület teljes lezárása mellett. Ekkor már a hiányosságok és az abban érintett személyek tételes megnevezésére is sor került. A munkáltató irányában az ellenőrzés megakadályozása miatt eljárási bírság kiszabására került sor, a súlyos munkavédelmi hiányosságok miatt pedig munkavédelmi bírsággal fogjuk sújtani. A munkaügyi szabályok megszegése miatt munkaügyi eljárás is indult az ügyben.

2.2 A MUNKAÜGYI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAI

A 2008. évben a munkaügyi hatóság 36 026 munkáltatót ellenőrzött, ami azt jelenti, hogy - a létszámfejlesztésnek és az ellenőrzés-szervezés átalakításának köszönhetően - 40%-kal több vállalkozásnál vizsgálta a munkaügyi jogszabályok érvényesülését, mint 2006-ban [32 840 – 2007-ben; 25 740 – 2006-ban]. A vizsgálatok a **munkáltatók 64%-ánál találtak munkaügyi jogsértéseket**, amelyek az ellenőrzésbe vont **munkavállalók (331 824 fő) közel 60%-át érintették**.

Összességében megállapítható, hogy az utóbbi három évben – ha kis mértékben is, és részben az ellenőrző tevékenység hatására, de - javult a munkáltatók jogkövető foglalkoztatási gyakorlata, különös tekintettel arra is, hogy a felügyelők 2008-ban vonták ellenőrzésük alá a legtöbb munkáltatót és munkavállalót [ellenőrzött munkavállaló: 2007 – 216 788 fő; 2006 – 252 123 fő].

Kiemelkedő szabálytalanság változatlanul a **feketefoglalkoztatás** (69 075 fő) [2007 – 72 743fő; 2006 – 42 147fő]: az összes munkaügyi **szabályszegéssel érintett munkavállaló 35,5%-a** munkaszerződés és bejelentés nélkül dolgozott. Ez azt jelenti, hogy e jogsértéssel kapcsolatban - a kiemelt aránya ellenére - is **fellelhető a javulás, mivel 2007-ben a feketefoglalkoztatás jelentett minden második szabálytalanságot.**

A bejelentés nélkül dolgozó munkavállalók közül kb. minden harmadikat építőipari vállalkozás foglalkoztatott. Az **építőipar 28%-os** „részesedése” önmagában kimagaslónak tűnhet, de figyelembe véve azt a körülményt, hogy 2007-ben pontosan 10%-kal volt több ebben az ágazatban a feketemunkások aránya, akkor máris felfedezhető a kedvező fordulat e területen is. A munkáltatók jogkövető foglalkoztatási gyakorlatának javulását az a körülmény is bizonyítja, hogy az ellenőrzések aránya 10%-kal kevesebb volt 2008-ban [összes ellenőrzés 36%-a], mint 2007-ben az építőipari vállalkozásoknál [összes ellenőrzés 45%-a].

A **feldolgozóipari** munkáltatók körében tapasztalható feketefoglalkoztatás – ellentétben az építőiparral – stagnáló képet mutat: 2007-ben és 2008-ban is **7-8%** -a esett a feketefoglalkoztatásnak erre az ágazatra, és az összes ellenőrzésből is ugyanilyen arány érintett a feldolgozóipari vállalkozásokat. Ezzel együtt a feldolgozóipar csak az ötödik feketefoglalkoztatással fertőzött ágazatok közül.

A 2007. évhez viszonyítva az egyik legkedvezőtlenebb változás a **vagyonvédelmi** vállalkozások jogkövető magatartásában tapasztalható. Az ellenőrzéseknek - mindkét évben - 6 %-a érte el a vagyonvédelmi cégeket, de kétszeresére nőtt feketefoglalkoztatással érintettek aránya, figyelemmel arra, hogy 2007-ben az összes bejelentés nélkül foglalkoztatott 6%-a volt fellelhető ebben az ágazatban, míg 2008-ban már **közel 13%** volt a részesedése az örző-védő tevékenységnek. Ez azt jelenti, hogy az építőipar után ezen a területen a legrosszabb a legfontosabb munkaügyi előírások betartásának gyakorlata.

A **vendéglátóipari** munkáltatók körében is romló tendencia figyelhető meg. A tavalyi adatok szerint a feketefoglalkoztatás 4%-a esett erre az ágazatra, míg 2008-ban ez az arány elérte a 12%-ot, azaz háromszorosra nőtt tavalyhoz képest a feketemunkások száma és ezzel ebben az ágazatban volt a harmadik legtöbb feketemunkás. Ez azért is különösen kedvezőtlen változás, mert 2007-ben és 2008-ban is hasonló volt ellenőrzési volt arány (12-14%).

A **kereskedelem** területén fellelt bejelentés nélküli munkavállalók száma minimálisan, de nőtt a tavalyi adatokhoz képest (2007 -3%; 2008 - 5%). Ugyanakkor ezt a változást magyarázhatja az is, hogy a kiemelt társhatósági akciók miatt jelentősen megnövekedett ebben az ágazatban az ellenőrzések száma (2007-16%; 2008 – 20%)

2008-ban a negyedik feketefoglalkoztatással legfertőzöttebb ágazat a **mezőgazdaság** volt azzal, hogy e vállalkozásoknál dolgozott a bejelentés nélküli munkavállalók több mint **9%-a**, 2007-ben ez az arány alig érte el a 8%-ot.

A korábbi évekkel ellentétben ugrásszerű **növekedtek** a **szabadsággal** kapcsolatos jogsértések [2008.: 30 594 fő; 2007.: 6752 fő], a szabálytalanságok közül szinte minden ötödik e szabályszegésből adódott. Változatlanul jellemző a **munkaidővel, pihenőidővel, rendkívüli munkavégzéssel** összefüggő szabálytalanság. Ezek a jogsértések 2008-ban kb. 35 000 munkavállalót érintettek, legnagyobb részt a feldolgozóiparban, de a kereskedelem a területén is megtalálhatóak – számottevő arányban - ezek a szabálytalanságok.

A munkaidő és pihenőidő szabályainak megszegését – elsősorban a feldolgozóiparban, vendéglátásban és kereskedelemben [az összes ilyen jogsértés $\frac{1}{3}$ -a a feldolgozóiparban; $\frac{1}{4}$ -e kereskedelem-vendéglátás területén] - gyakorta próbálják a munkáltatók a **munkaidő-nyilvántartás hiányával**, vagy adatainak valótlan kezelésével leplezni (**összesen 26 793 főt érintően**).

A **kötelező legkisebb munkabér** szabályainak nyílt megsértése változatlanul ritka, de már több mint kétszeresére nőtt az ilyen típusú szabálytalanságok száma [2008.: 2267 fő; 2007. 868 fő]. E szabálytalanság felét a feldolgozóipari munkavállalók sérelmére követték el 2008-ban is.

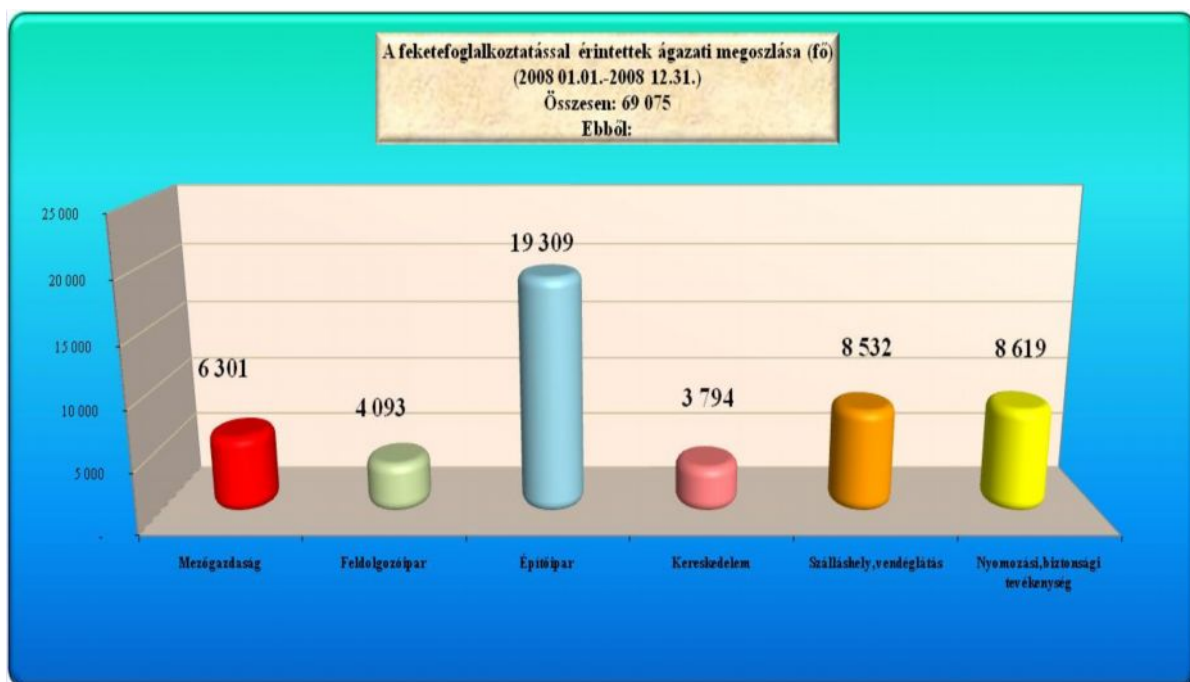
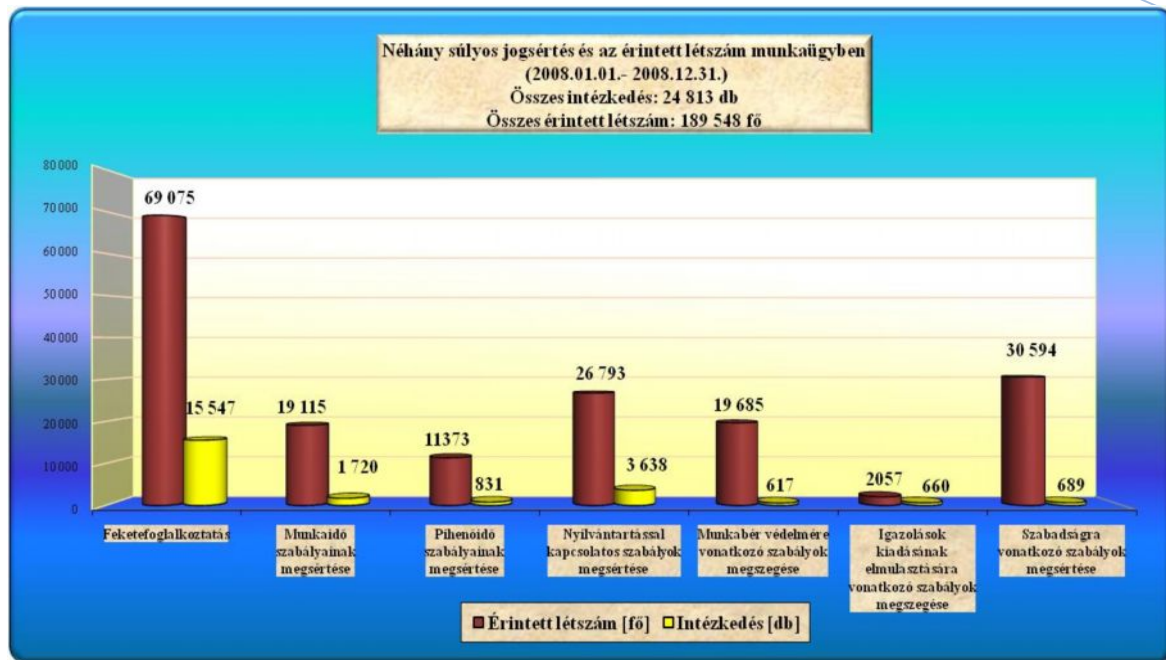
A 2008. évben feltárt jogsértéseket elkövető **22 998 munkáltató** közül **10 658 vállalkozással szemben** alkalmazott az OMMF **munkaügyi bírságot**, összesen **5 415 690 000 Ft összegben**. A munkaügyi hatóság kiemelt célja, hogy a ténylegesen súlyos jogsértések vonják maguk után munkaügyi bírság kiszabását. E célkitűzés megvalósulását bizonyítja, hogy a szabálytalan munkáltatók 46%-ával szemben alkalmazták a legsúlyosabb munkaügyi intézkedést a felügyelőségek és több mint 7900 esetben – a jogsértő munkáltatók harmadánál - éltek a figyelemfelhívás eszközével. [2007-ben a jogsértő munkáltatók 60%-val szemben szabtak ki munkaügyi bírságot, és alig 5000 esetben alkalmaztak figyelemfelhívást (jogsértő munkáltatók negyede)]

2.2.1 Feketemunka, súlyos jogsértések ellenőrzése

a) A jogsértések okai

A feketefoglalkoztatás feltárása esetében a munkáltatók többségében nem hivatkoznak a jogi szabályozás ismeretének hiányára. A néhány fős létszámot alkalmazó munkáltatókra jellemző, hogy kizárólag az AM könyvvel történő foglalkoztatásban gondolkodnak. Gyakorta megesik, hogy a munkáltató az előzőek szerint legalizálni kívánja a munkavállaló jogviszonyát, azonban a munkavállaló nem rendelkezik AM könyvvel, vagy azt valamilyen okból nem tudja, vagy nem akarja a foglalkoztató rendelkezésére bocsátani. A tapasztalatok szerint az ilyen esetekben fel sem merül a hagyományos, írásba foglalt munkaszerződéssel történő foglalkoztatás.

Az ellenőrzések arra is rámutattak, hogy sokszor maga a munkavállaló kéri, hogy ne jelentsék be, mivel így rövidtávon - a közterhet megspórolásával - több pénzhez jut.

b) Ellenőrzést akadályozó tényezők

A feketemunka leplezésére szinte minden esetben az AM könyves foglalkozásra hivatkoznak a munkáltatók, figyelmetlenségüket és az időhiányt jelölik meg jellemzően annak okaként, hogy az AM könyv kitöltetlen vagy nincs a helyszínen. A munkavállalók egy részének – annak ellenére, hogy elsősorban az ő érdekükben folynak az ellenőrzések – együttműködési készsége tovább csökkent (pl. nem a valóságnak megfelelően nyilatkoznak, elszékelnek, elbújnak stb.).

Folyamatosan növekszik az AM könyvek kitöltésénél a rádirozható toll alkalmazása. Hasonló aggályokat vet fel a maszatos, olvashatatlan AM könyvek kérdése is. Az AM könyvek hőre eltűnő vagy rádirozható tintával történő kitöltésének gyanúja esetén (a tinta az átlagosnál világosabb színű) az AM könyv lefényképezésével és a munkavállalók részletes meghallgatásával kezdődik az ellenőrzés, amelyet ismételt ellenőrzés követ. Előfordul, hogy a munkavállalók elmondják, konkrétan mely napokon dolgoztak még kitöltetlen AM könyvvel a munkaterületen, de többségük erről nem mer nyilatkozni. Az újabb munkaügyi ellenőrzés során a bemutatott AM könyvet összehasonlíthatók a korábban rögzített (lefényképezett) állapottal, illetve az építési naplók, a gépnaplók adatai szintén segítséget nyújthatnak a tényleges munkavégzés napjainak megállapításában.

Az a gyakorlati probléma jelentkezett több munkavállaló esetében is, hogy az éve eleji bejegyzések az AM könyvből az idő múlásával a meleg nyári hónapok folyamán eltűntek, így van olyan bejegyzés, ami csak bélyegzőlenyomatot és közteherjegyet tartalmaz. Az AM könyvek januári leadásakor erre a munkaügyi kirendeltségeknek szükséges kiemelt figyelmet fordítani.

A nyugat-dunántúli régió jelzése szerint az AM-könyvvel tapasztalt legújabb „jelenség”, hogy már nem csak az un. „megszokott” ágazatokban, hanem meglepő módon kozmetikákban, fodrászüzletekben is rendszeresen használják a munkáltatók az egyébként folyamatosan alkalmazott munkavállalók esetében is, csökkentve (sőt csalással még azon is spórolva) a közterheken.

Változatlanul kedvelt kibújási módszer, hogy a munkavállalók nem jelölnék meg munkabért, vagy más, pénzben kifejezhető ellenszolgáltatást.

A dél-alföldi régió kihangsúlyozta, hogy a munkáltatók sok esetben a munkaterületet (legtöbbször építőipar) magas, átláthatatlan fallal vagy kerítéssel körbekerítik. Az ellenőrzés megnehezítése érdekében a telep bejáratát, ami a legtöbb esetben csak egy kapu, rendszeresen zárva tartják, amit csak távirányítással lehet kinyitni. Az ellenőrzés megkezdéséhez, annak ellenére, hogy a telepen munkavégzés folyik, be kell jelentkezni. A bejelentkezést követően pár perc múlva nyitják ki a kaput és csak azt követően lehet az ellenőrzést megkezdni. Az esetek többségében vagy nem dolgoznak a munkavállalók „aznap még nem” vagy az AM könyvek már ki vannak töltve. Ezzel a fizikális akadállyal a munkáltatók megakadályozzák az ellenőrzés hatékonyságát, eredményességét. Az ilyen esetekben a bejutást követően az ellenőrzés során a munkáltatók nagyon együttműködőek. Előfordul, hogy a felügyelőt először a vállalkozó vagy megbízottja igazolatja, alaposan áttanulmányozza az igazolványt, ezzel lehetőséget biztosítva a munkavállalóknak az AM könyvek kitöltésére, majd ezt követően mosolyogva szólítja fel munkavállalóit az együttműködésre. Előfordult, hogy rendőrségi jelenléttel sem sikerült bejutni bizonyos jól elkerített területekre.

A munkaügyi nyilvántartási rendszer továbbra sem 100%-os megbízhatóságú, ugyanakkor a bejelentőlapok könnyen hamisíthatóak. A kettő együtt jelentősen rontja az ellenőrzések hatásfokát.

2.2.2 Az ellenőrzések összesített tapasztalatai, különös tekintettel a kiemelt ágazatokra

a) Építőipar

Az építőipar kiemelt ellenőrzésnek köszönhetően e területen a leglátványosabb a jogkövető foglalkoztatási gyakorlat terjedése. Ezzel együtt is még mindig az építőipari vállalkozásoknál található a legtöbb rendezetlen viszonyú munkavállaló. Szinte minden jogsértés az AM könyvekhez kötődik, nyilvántartás többségében nincs a helyszínen. Az építőiparhoz közelít a vagyonsvédelmi vállalkozások jogsértő foglalkoztatási gyakorlata, azzal a különbséggel, hogy az építőipar a nagyon rossz helyzetből javuló tendenciát mutat, míg az őrző-védő cégeknél egyre növekszik a feketefoglalkoztatást választó vállalkozások száma, melyek egy része az építési területek biztosításához köthető.

A nagyobb vállalkozások változatlanul arra hivatkoznak, hogy munkavállalóikat jellemzően bejelentik, a pár fő bejelentésének hiánya nem szándékos. A kisebb - feketén foglalkoztató - munkáltatók, akik általában a hosszú alvállalkozói lánc végén vannak, az alacsony vállalási árakkal magyarázzák jogsértő foglalkoztatási gyakorlatukat.

A munkát a fenti akadályokon kívül a munkavállalók egyre ellenségesebb magatartása is akadályozza, mely ellenállás az átlagosat meghaladja. Segítő tényező az építési napló és a fővállalkozói felelősség.

Az építőipar területén gyakori jelenség, hogy az épület tulajdonosa is valamilyen módon részt vesz a kivitelezésben. Előfordulhat, hogy egyes munkafolyamatokat valóban a tulajdonos szeretné kiviteleztetni, ugyanakkor esetlegesen a magánszemély általi foglalkoztatás egy kontár vállalkozót is fedezhet. Egyéb variációként jelenhet meg a Bt. vagy Kft. vezetőjének saját házának kivitelezése, mely esetben a tulajdonos igyekszik szintén magánszemélyként utólag elvállalni a foglalkoztatást. Jelentős tehát a magánszemély munkáltatók megjelenése ebben az ágazatban.

Az előzőek szerinti kedvezőtlen tapasztalatok ellenére több régió jelezte a fővállalkozók nagyfokú együttműködési szándékát. Az építésvezetők elmondása szerint törekednek arra, hogy alvállalkozóik szabályosan foglalkoztassanak: van ahol kikötötték, hogy az alvállalkozó csak munkaszerződéssel foglalkoztathat, AM könyvvel nem.

b) Mezőgazdaság

A foglalkoztatók több esetben hivatkoztak arra, hogy a szabálytalanságokat nem szándékosan követték el és mulasztásukat a munkaügyi központ kirendeltségétől kapott téves tájékoztatással indokolták. A munkáltatók nehezményezik, hogy egyre több ellenőrzést kapnak ugyanazon vagy más-más hatóságok részéről, amelyek idejére meg kell szakítaniuk a munkát. A szüretelők panasza szintén arra irányult, hogy a felügyelők akadályozzák őket a munkavégzésben, ezáltal később tudják befejezni a munkát. A családi vagy baráti körben szüretelők sértőnek érezték a kérdéseket (kinek

segítenek, kapnak-e ellenértéket) és felháborítónak tartották, hogy a rokoni, baráti kapcsolatok igazolása is szükséges volt.

Az ügyek megítélését bonyolítja, hogy a foglalkoztatók a legtöbb eljárásban méltányos elbírálást kérnek arra hivatkozva, hogy a „nem rendezett munkaügyi kapcsolatrendszer” nyilvántartásba vételével vállalkozásuk működését a hatóság ellehetetleníti.

Az AM könyvvél foglalkoztatottak esetében a feketefoglalkoztatás „megszokott” formáin túl jellemző, hogy a munkáltatók a munkavégzést megelőző napokra nem róják le a közteherjegyet, illetve nem vezetnek munkaidő-nyilvántartást.

Jellemző példa: az őszi betakarítási időnyben, október 21-én munkaügyi ellenőrzés volt egy felsőzsolcai almáskertben, ahol egy Bt. 32 munkavállalója szedte az almát AM könyvvél. 21 munkavállaló AM könyvében az adott napra vonatkozó nem volt dátumbejegyzés.

c) **Kereskedelem és vendéglátás**

A kereskedelem területén (elsősorban kiemelt akciókban nagyobb bevásárlóközpontok, kirakodó vásárok, piacok, fesztiválok) elkövetett szabálytalanságok nagy része nem a feketefoglalkoztatásból, hanem a munkaidőre, pihenőidőre és a munkabérre vonatkozó előírások megsértéséből adódott. Továbbra is gyakori, hogy a munkáltató a munkaidő-nyilvántartás hiányával, meghamisításával leplezi az egyéb, súlyosabb szabálytalanságot.

Az ellenőrzés sok esetben könnyen halad ebben az ágazatban, a valós munkaidő-nyilvántartás az ami sokat segít a felügyelőnek: gyakori a „tulajdonos dolgozik” kijelentés, mivel volt olyan eset, hogy a nyilvántartás szerint egy éjjel-nappal nyitva tartó üzlet esetében a tulajdonos 48 órát dolgozott.

Ezekben az ágazatokban jellemző kritikai megjegyzés, hogy „a forgalmat fenntartjuk”, kiegészítve gyakran azzal a váddal, hogy a tőkeerős, súlyos szabálytalanságokat elkövető, befolyásos munkaadóknál nincs ellenőrzés, illetve nincsenek meg a megfelelő eszközök. A dél-dunántúli jelzések szerint pl. több ízben adtak „tippet”, információt az ellenőrzéssel érintett vállalkozások a szomszédban, illetve a környéken szabálytalanul foglalkoztató vendéglátó egységekről, építőipari vállalkozásokról.

Általánosan még nem tapasztalható, de elmondható, hogy a munkáltatók részéről megindult egy olyan folyamat, amikor szakmán belül kezdik kirekeszteni a szabálytalanul foglalkoztatókat.

A korábbiakhoz képest a változást az ellenőrzött munkáltatók viselkedésének új vonása jelenti: az elkövetett súlyos szabálytalanságokat az ágazat sajátosságaival, az üzemszerű működés sajátosságaival, a fogyasztó igényeivel magyarázzák. Az ellenőrzési tapasztalatok szerint a felszolgálókat, pincéreket 16 -18 órában foglalkoztatják, hasonló a helyzet a konyhai és a kisegítő személyzet esetében.

d) Feldolgozóipar

Ebben az ágazatban állandósult valamennyi súlyos jogsértés jelenléte, ezért változatlanul indokolt e munkáltatói kör kiemelt ellenőrzése.

Az élelmiszer-feldolgozás területén már a gyártósorra való bejutás is különösen nehéz: a munkáltatók a rendkívül szigorú élelmiszerbiztonsági előírásokat felhasználva igyekeznek időt nyerni, amíg a helyszínen dolgozó feketemunkásokat a másik kijáraton elvezetik. Késik az egyéni védőeszköz biztosítása, vagy vitatják a belépési jogosultságot.

A másik, ugyancsak elterjedt megoldás, hogy a munkáltató az alvállalkozók foglalkoztatottait a saját munkavállalói közé elkülönítés nélkül helyezi el, ezáltal sokkal nehezebb a szabálytalanság kiszűrése, az alvállalkozó összes munkavállalójának megtalálása. Egyre ritkább, hogy az alvállalkozó valamilyen elkülönített munkafolyamat elvégzését vállalja fel.

Jellemző példa: egy Zrt. lánycsónki konzervgyárában 2008. szeptember 11-én tartottak ellenőrzést. A munkavégzés közben talált 34 fő AM könyvvel foglalkoztatott munkavállaló kiskönyvében semmilyen bejegyzés nem volt, a kitöltést még meg sem kezdték. A munkáltató mulasztását életveszély- illetve kár elhárításával indokolta. Elmondása szerint a 2008. szeptember 08-i vihar következtében a konzervgyár egyik kerítése leomlott, károkat okozva a szomszédban lakó, az AM könyvek kitöltéséért felelős munkavállaló ingatlanán. Az AM könyvek kitöltése a vis maior helyzetre tekintettel maradt el.

A felügyelők nem tapasztaltak a helyszínen sem életveszélyes helyzetet, sem kárelhárítási munkákat, a dolgozók a konzervüzemben nyugodtan végezték munkájukat, néhány dolgozó munkaközi szünetet tartott (dohányoztak), az adminisztratív dolgozók az irodában tevékenykedtek. A felügyelők először az AM könyvek kitöltésével megbízott munkavállaló meghallgatásakor hallottak arról, hogy ledőlt egy kerítés, meghallgatását megelőzően ezt a tényt senki sem említette. A kiskönyvek kitöltésével megbízott munkavállaló a felügyelők érkezésekor a következőket mondta „épp most akartam a kiskönyveket kitölteni”.

e) Nyomozási és biztonsági tevékenység

A feketefoglalkoztatás a személy- és vagyonőr tevékenységet ellátó munkavállalók esetén rendkívül gyakori. Az ügyek többsége elhúzódik, mert a munkáltatók ellenőrzéshez való hozzáállása továbbra sem javult. A hatóság munkáját akadályozzák, a hivatalos eljáráshoz az ellenőrzési helyszíneken nem tanúsítanak megfelelő magatartást. A kért dokumentumokat nem mutatják be, idézéseken nem jelennek meg, az eljárást befejezését késleltetik.

Az építőipari ágazathoz hasonlóan bonyolult alvállalkozó láncolatok tisztázása is lassítja az eljárásokat.

A végtelen hosszúságú alvállalkozói láncolat - és így a nyomott vállalási díjak - eredményeképpen még mindig gyakori a feketefoglalkoztatás, illetve a részmunkaidős bejelentés teljes munkaidős foglalkoztatás esetén. További jellemző munkaügyi szabálytalanságok munkaidő, pihenőidő, illetve rendkívüli munkáért járó bérpótlék ki

nem fizetése. A fővállalkozó és a második láncszem általában ismert és munkaügyi kapcsolatrendszere rendezett. Az utánuk következő alvállalkozó társaságokat már „bukásra” alapítják. (Sokszor a fővállalkozó hozza létre stróman ügyvezetővel.) Az ilyen társaságok bizonyos mennyiségű és soha ki nem fizetett bírság felhalmozása után eltűnnek vagy megszűnnek. Az ilyen esetek megoldását segítette elő a fővállalkozói felelősség törvényi bevezetése.

2.2.3 Feketemunka – utóellenőrzés

A szabálytalan foglalkoztatás leplezésének tipikus formája: a munkáltatók a bejelentés tényének bizonyítékaul sokszor valótlan tartalmú eBEV-nyugtát csatolnak be. Ezért is jelent problémát a nyilvántartó rendszer naprakészségének megkérdőjelezhetősége.

Az adóhatóság sok esetben közli, hogy „az adatlap hibátlan adattartalommal került benyújtásra és az adat informatikai rendszeren keresztül továbbításra került az OMMF felé (pontos időpontját is megadja), azonban az adatlapról az OMMF formai nyugtája nem érkezett vissza”. Mindez azt jelenti, hogy a munkáltató a munkaviszony létesítésével összefüggő bejelentési kötelezettségének eleget tett, de a munkaügyi nyilvántartás elérhető adatai között a bejelentés ténye nem jelenik meg.

Többször előfordult, hogy az adóhatóság megadta, hogy a munkáltató által az eljárás során becsatolt eBEV nyugta ugyan valós, de nem a munkáltató által megjelölt munkavállaló bejelentésére került sor az eBEV nyugtán feltüntetett ragszám alatt, hanem egy másik munkavállalót jelentett be. Tehát többszöri lekérdezéseket kell végrehajtanunk, ami igen nehézkessé teszi a munkát mind az ellenőrzés, mind az utóellenőrzés esetén.

2.2.4 Ágazati kollektív szerződéssel érintett területek

Az építőipari szakmunkát végző munkáltatók többsége – kivéve a pár főt foglalkoztató egyéni vállalkozókat - ismeri az Építőipari Ágazati Kollektív Szerződés meglétét és annak tartalmát.

Példa: a felügyelők egy Kft. munkáltató - M6 Autópálya 156+200 km szelvény - munkavégzési helyén tartottak ellenőrzést. Az ellenőrzés során az 5 munkavállaló vonatkozásában megvizsgált munkaszerződések, tájékoztatók, APEH bejelentések, jelenléti ívek, bérszámfejtések alapján megállapítást nyert, hogy a munkáltató a munkavállalókat segédmunkás, illetve betanított munkás munkakörben 80.000,- Ft-os havibérért foglalkoztatja, a munkavállalók munkaideje hétfőtől-péntekig tart, rendkívüli munkavégzés nincs. A munkáltató maradéktalanul betartotta a legfontosabb munkaügyi előírásokat.

A Vendéglátó és Idegenforgalmi Kollektív Szerződésben foglaltak betartására irányuló ellenőrzéseink során tapasztalat, hogy a foglalkoztatók nem nagyon ismerik az ezen ágazati kollektív szerződésben foglaltakat, vagy nem is hallottak az ágazati kollektív szerződés létezéséről.

A Sütőipari Szakágazati Kollektív Szerződésben foglaltakat a szerződés hatálya alá tartozó munkáltatók ismerik és általában alkalmazzák.

2.2.5 Munkaerő-kölcsönzés, rendkívüli munkavégzés, szabadság ellenőrzése

A szabadság tárgyévi, teljes körű kiadásának hiánya a második leggyakoribb szabálytalanság volt 2008-ban. Kétségtelen tény, hogy az előírások változása miatt a felügyelők kiemelten vizsgálták a szabályok betartását. E jogsértés elkövetésében élen jár a feldolgozóipar, azon belül is a gépipar, figyelemmel arra, hogy az összes szabadsággal kapcsolatos szabálytalanság közül minden második e terület munkavállalóit érintette.

A **rendkívüli munkavégzéssel** összefüggő szabályszegések 75%-a ugyancsak az előzőek szerinti ágazat munkavállalóit sújtja.

A **munkaerő-kölcsönzéssel** kapcsolatban az Észak-alföldi régió változatlanul problémaként jelezte, hogy a román határ melletti jelenséget, miszerint a román állampolgárságú munkavállaló a romániai bejegyzésű cég alkalmazásában Magyarországon végez munkát.

A munkaerő-kölcsönzéssel kapcsolatos jogsértések – egyebekben - ugyancsak a feldolgozóipari vállalkozások foglalkoztatási gyakorlatára jellemzőek.

2.2.6 Főmunkaidőn kívül végzett ellenőrzések

A rendkívüli munkaidőben elrendelt ellenőrzések a legtöbb esetben meghozzák a várt eredményt. A vasárnapi ellenőrzések eredményessége csekély, az e napon történő foglalkoztatás területén valamennyi ágazatban jelentős javulás mutatkozik. Kirívó szabálytalanságot a munkaszüneti napon tartott vizsgálatok sem tártak fel.

A kiemelt akcióellenőrzések során (pl.a legutóbbi Csillagszóró II.) ugyancsak általános a főmunkaidőn kívül végzett ellenőrzés.

Az éjszakai – elsősorban - szórakozóhelyekre irányuló vizsgálatokat a felügyelőségek többnyire bejelentés alapján szervezik – jellemzően – a rendőrség közreműködésével.

3. MUNKAVÉDELMI TANÁCSADÓ SZOLGÁLAT

A Munkavédelmi Tanácsadó Szolgálat az OMMF szervezeti egységeként, az elmúlt bő egy éves időszakban kiemelt figyelmet fordított a segítőkész tanácsadási tevékenységre. A jogkövető magatartást támogató ismeretterjesztést, felvilágosítást elsősorban a tanácsadás célcsoportját képező munkáltatók körében bővítette, figyelemmel a nagy kockázatú ágazatokra.

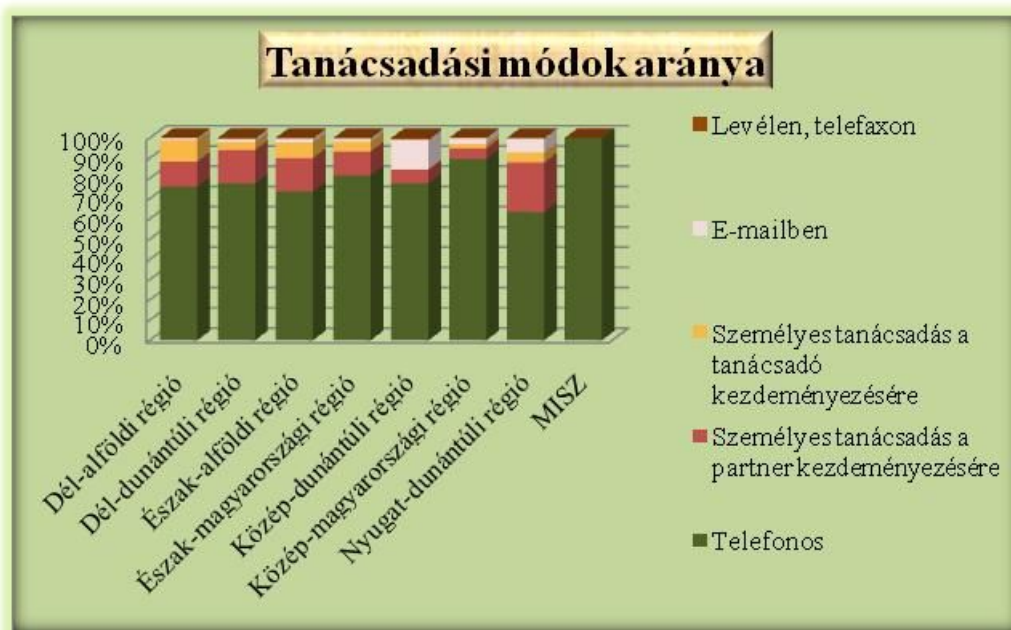
A bizalom erősödését és a segítségnyújtás elfogadását a szolgálathoz érkezett nagyszámú megkeresés igazolja. 2008. évben összesen **17 123** megkeresés érkezett. Az érdeklődők **10 478** esetben keresték meg kéréseikkel, a munkavédelmi felügyelő tanácsadókat. Az OMMF Munkavédelmi Információs Szolgálata (MISZ) funkciójának megfelelően kizárólag telefonon, az ingyenesen hívható zöld számon volt elérhető 2008. évben is. A munkavédelmi felügyelő tanácsadók hatékonyságának és ismertségének növekedése játszhatott közre abban, hogy a

MISZ-t megkeresők száma 2003 óta először, 2008. évben csökkent. A hívások száma **6 645** volt, ez nem egészen 5 %-os csökkenés a 2007. évhez képest.

Munkavédelmi Tanácsadó Szolgálat	Tanácsadások száma
Munkavédelmi felügyelő tanácsadók	10478
MISZ	6645
Összesen	17123

3.1 Regionális eredmények

A tanácsadás százalékos megoszlását tekintve az élen a Közép-magyarországi régió áll 23%-kal, középmezőnybe tartozik a Dél-alföldi és a Dél-dunántúli régió 9-9%-kal, őket követi az Észak-alföldi régió 7%-kal és az Észak-magyarországi régió 5%-kal, míg a sort a Közép-dunántúli régió és a Nyugat-dunántúli régió 4-4 %-kal zárja.

A megkeresések régiónkénti számszerű megoszlását az alábbi táblázat mutatja. Egy fő munkavédelmi felügyelő tanácsadóra éves átlagban 505 tanácsadás jutott.

Regionális felügyelőségek	Tanácsadások száma	Munkavédelmi felügyelő tanácsadók (fő)	Egy főre jutó átlagtanácsadás
Dél-alföldi	1 574	3	525
Dél-dunántúli	1 488	3	496
Észak-alföldi	1 137	3	379
Észak-magyarországi	942	2	471
Közép-dunántúli	690	2	345
Közép-magyarországi	4 018	4	1 005
Nyugat-dunántúli	629	2	315

A tanácsot kérők típusa

A táblázat adataiból és a diagramból kitűnik, hogy az anonimitás figyelembevételével az önként közölt jellemzők alapján továbbra is legnagyobb számban a munkáltatók keresték meg a Szolgálat munkatársait (40,76 %). Megkereséseikkel második helyen a gazdasági életben tevékenykedő munkavédelmi szakemberek (26,46 %) állnak. Az érdekképviselőket ellátó szervezetek, személyek megkeresései továbbra is az utolsó helyen vannak (0,99 %), de az I. félévhez képest (78db), ez a szám is jelentősen emelkedett (134 db).

Tanácsot kérő típusa	fő	%
Munkáltató	6 979	40,76%
Munkavédelmi szakember	4 531	26,46%
Munkavállaló	2 567	14,99%
Egyéb	1 778	10,38%
Magánszemély	865	5,05%
Foglalkozás-egészségügyi szakember	234	1,37%
Érdekképviselői szerv	169	0,99%
Összesen	17 123	100,0%

Anonimitás

A tanácsot kérők anonimitását tekintve megállapítható, hogy a Szolgálathoz fordulók közel fele, 8645 fő élt a jogszabály biztosította anonimitás lehetőségével. A többi érdeklődő bizalmának jeléül rendelkezésünkre bocsátotta a statisztikai elemzéshez szükséges adatokat.

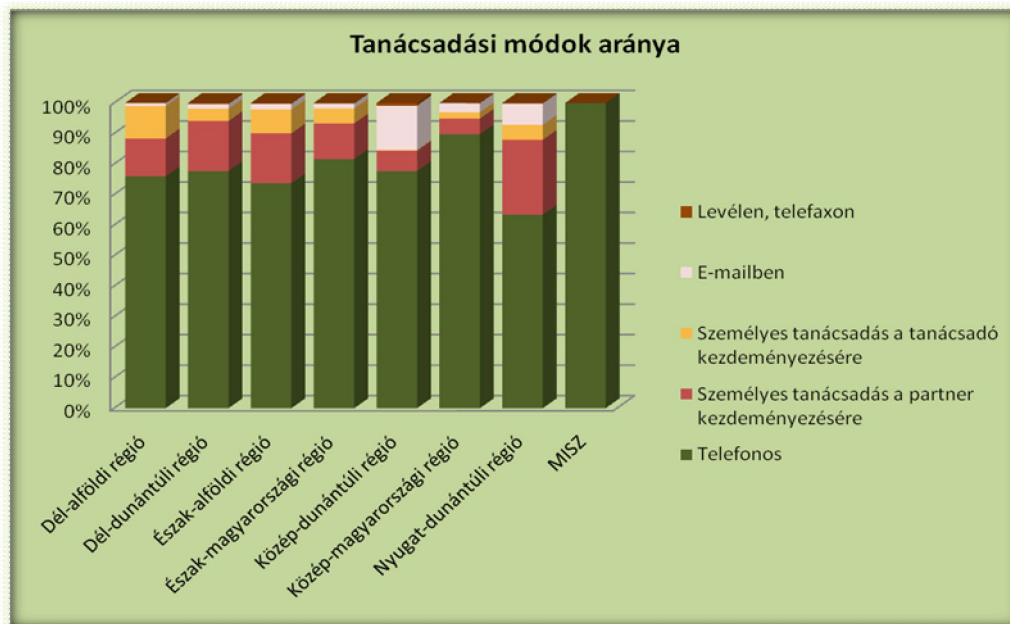
3.2 A tanácsadás módjai

Az érdeklődők többféle módon - telefonon, személyesen, levélben, illetve elektronikus úton (e-mail) – érhetik el a munkavédelmi felügyelő tanácsadókat. Az egyes régiókon belül megvalósult tanácsadási módok számszerű alakulását a 4. sz. táblázat, a tanácsadási módok arányát pedig a 3. sz. diagram mutatja.

A MISZ kizárólag telefonon érhető el.

Tanácsadás módja	Telefonos	Személyes partner kezd.	Személyes tanácsadó kezd.	E-mail	Levélen, telefaxon	összes
Dél-alföldi	1 196	195	167	15	1	1 574
Dél-dunántúli	1 156	244	60	23	5	1 488
Észak-alföldi	838	186	89	21	3	1 137
Észak-magyarországi	769	110	46	15	2	942
Közép-dunántúli	536	46	2	100	6	690
Közép-magyarországi	3 607	205	84	119	3	4 018
Nyugat-dunántúli	399	154	31	44	1	629
MISZ	6 645	0	0	0	0	6 645
Összesen	15 146	1 140	479	337	21	17 123

Az ábrázoltakból kitűnik, hogy a telefonos tanácsadások mellett kiemelt jelentőségűek a személyes kontaktussal, létrejött konzultatív módon megvalósult leginkább tudatformáló hatású tanácsadások. Személyes tanácsadások a Nyugat-dunántúli régióban valósultak meg a legnagyobb arányban, míg a Közép-dunántúli és a Közép-magyarországi régióban a legkevésbé volt jellemző ez a tanácsadási mód.

A személyes tanácsadási módok trendje az összes tanácsadáshoz viszonyítva a negyedik negyedévben jelentősen emelkedett, ezt jól szemlélteti a következő diagram.

A tanácsadások irányultságai

A tanácsadások irányultság szerinti megoszlását tekintve továbbra is vezetnek a **foglalkozás-egészségügyi szolgáltatások** tárgyköréhez kapcsolódó kérdések. A munkáltatók körében sokszor merült fel a különböző bejelentési kötelezettségek jogszabályok szerinti teljesítésének kérdése.

A **munkavégzés személyi feltételei** felől is sokan érdeklődtek, különös tekintettel a különféle kezelői jogosultságokra. Jelentős az újonnan alakuló kis - és középvállalkozások érdeklődése a munkabiztonsági szaktevékenységhez kapcsolt feladatok, jogszabályszerű ellátása végett.

A **munkabalesetek értelmezése, kivizsgálása és dokumentálása** továbbra is sokak számára problémát jelent.

Nagy számban érdeklődtek a **kockázatértékelés munkáltatói kötelezettsége** felől, különös tekintettel a pszichoszociális kóroki tényezők között megjelent munkahelyi stresszel kapcsolatban.

A hideg idő beálltával több kérdés érkezett a **szabadtéri munkahelyeken biztosítandó védőítal juttatási rend** felől.

A tanácsadás irányultsági megoszlása

Elmondható, hogy a munkavédelmi felügyelő tanácsadók egyre gyakorlottabban és hatékonyabban végzik a tanácsadói munkát. 2008 októberében címzetten 21058 db tevékenységét 2007. januártól megkezdő mikro,- kis és középvállalkozáshoz juttattuk el a kockázatértékeléssel kapcsolatos információinkat. Tájékoztattuk őket, hogy 2008. évben és 2009. évben két éves európai kampány zajlik, melynek keretében az OMMF Tanácsadó Szolgálat munkavédelmi felügyelő tanácsadóin keresztül saját hatáskörben indított megelőző szempontú, ingyenes helyszíni tanácsadásaival segíti a KKV-t (kis- és középvállalkozások) a kockázatértékelési kötelezettségeik teljesítésében. A jelzett időszakban 134 esetben vették igénybe a munkáltatók ezt a szolgáltatást. A szakmai osztály e témakörben elégedettségi vizsgálatot is végzett, mely igazolta a „saját hatáskörben indított megelőző szempontú tanácsadások” iránti igényt.

Megszólítottunk 21058 db KKV-t a munkahelyi stresszel kapcsolatos kérdéskörben is. Továbbá személyes helyszíni tanácsadás keretében attitűd vizsgálattal elemeztük, hogy a munka világának résztvevői (munkáltatók, munkavállalók) hogyan viszonyulnak a pszichoszociális kockázati tényezők munkahelyi problémájához. A célfeladatok teljesítéséről külön összefoglaló jelentések készültek.

4. NEMZETKÖZI FELADATOK

Képviselési és kapcsolattartási tevékenység

Több nemzetközi szervezetben is képviseljük Magyarországot, így az **EU-OSHA** (Európai Munkavédelmi Ügynökség), a **SLIC** (Munkafelügyeleti Vezetők Bizottsága), **ILO** (Nemzetközi Munkaügyi Szervezet) Európa Alapítvány az élet és munkakörülmények

javításáért (Dublin).

Ellátjuk az EU-OSHA Nemzeti Fókuszpont tevékenységét. Ennek keretében megrendeztük az „**Európai Hét**” rendezvényhez tartozó hazai munkavédelmi konferencia sorozatot (Budapest 300 fő résztvevővel, Nyíregyháza 100 fő résztvevővel) illetve több helyen (Eger, Veszprém, Zalaegerszeg) regionális munkavédelmi fórumokon vettünk részt. Mindezen rendezvények fő célja a munkavédelmi tájékoztatás általában, illetve különösen az Európai Unió által kiemelt témában, ami 2008-2009 évben a **munkahelyi kockázatértékelés**. A rendezvények résztvevői között voltak cégek, elsősorban kis és középvállalkozások vezetői és munkavédelmi képviselői, munkavédelmi szakemberek, foglalkozás-egészségügyi orvosok. A 2008. október 20-án, Budapesten rendezett munkavédelmi fórumon részt vett és előadást tartott az EU-OSHA igazgatója, Jukka Takala, aki 2008. februárjában már látogatást tett Budapesten az OMMF-nél. A látogatás célja az EU-OSHA és a Fókuszpont kapcsolatának elmélyítése, a további együttműködés részleteinek megtárgyalása volt.

Mint minden évben, így 2008-ban is elkészítettük az ILO részére a munkabalesetekről szóló statisztikát, a SLIC részére pedig az éves **országjelentést**. Nemzetközi kitekintés alapján elkészítettük a **munkavédelmi szakemberképzés** összehasonlító elemzését, melyet a hazai gyakorlat formálásában fogunk hasznosítani.

Előkészítettük és lebonyolítottuk a román társhatósággal kötött **együttműködési megállapodást**. Az EU tagországok megkeresése alapján **szakirányú tájékoztatást** adunk az általuk felvetett kérdésekben. A honlapon folyamatosan közzé tesszük a kiutazások során és a szakanyagokból szerzett nemzetközi tapasztalatokat a „**helyes gyakorlat**” kialakítása érdekében.

5. KÉPZÉS

Az OMMF 2008. évben sokat tett annak érdekében, hogy korszerű ismeretekkel rendelkező, gyorsan reagálni tudó, felkészült szakember állomány végezze a nehéz, széles körű szakmai ismereteket igénylő, sokszor viszontagságos hatósági munkát.

Mindkét szakterület vonatkozásában elkészült a felügyelői munka alapvető elméleti és módszertani ismeretanyagát, tudnivalóit tartalmazó Felügyelői Kézikönyv, amely alapja az új felügyelők felkészítésének, de jelentős támogatást nyújt a tapasztalt felügyelők ismereteinek szinten tartásában is.

A napokban lép hatályba az átdolgozott Felügyelői Vizsgaszabályzat, amely új alapokra helyezi az újonnan belépő felügyelők hatósági munkára történő felkészítését.

2008. szeptemberben a teljes felügyelői állományt érintő szakmai továbbképzés kezdődött meg – és tart 2009. február végéig -, mely a Munkaerőpiaci Alap képzési alaprész kerete terhére, az NSZFT támogatásával valósulhat meg. A továbbképzés több – egymásra épülő – képzési programból áll, tartalmaz tréning jellegű elemeket (kommunikációs-, csapatépítő-, korrupciós problémák kezelésére felkészítő tréning), valamint naprakész szakmai ismereteket nyújtó, elméleti és gyakorlati esettanulmányokat is magában foglaló elemeket. A programban eltérő tematikával szerepelnek az új felügyelők felkészítését célzó továbbképzések és a tapasztalt felügyelők ismeret-frissítését és szinten tartó képzését célzó előadások.

Jelentős hangsúllyal szerepel a munkavédelmi szakterület vonatkozásában a munkaegészségügyi szakmai ismeretek bővítése.

Fontos hangsúlyozni, hogy a továbbképzési program az általános tudás megszerzésén kívül olyan sokoldalú, kompetencia alapú szakmai-gyakorlati ismereteket nyújt, amely a szaktudás mellett a helyes ellenőrzési gyakorlat, a felügyelőhöz méltó magatartás, megfelelő fellépés, konfliktuskezelés elsajátításához is hozzá járul.

Folyamatban van a munkaügyi felügyelő OKJ-s szakképesítés megszerzése 42 fő munkavállaló esetében, akikkel a szakképesítés megszerzését követően az OMMF közszolgálati jogviszonyt létesít. Ezzel az OMMF eleget tesz a közsférából leépített munkavállalók munkalehetőséghez juttatását támogató kormányzati elvárásnak. A képzés az Új Pálya program keretében valósul meg, így az a képzésben résztvevők számára ingyenes.

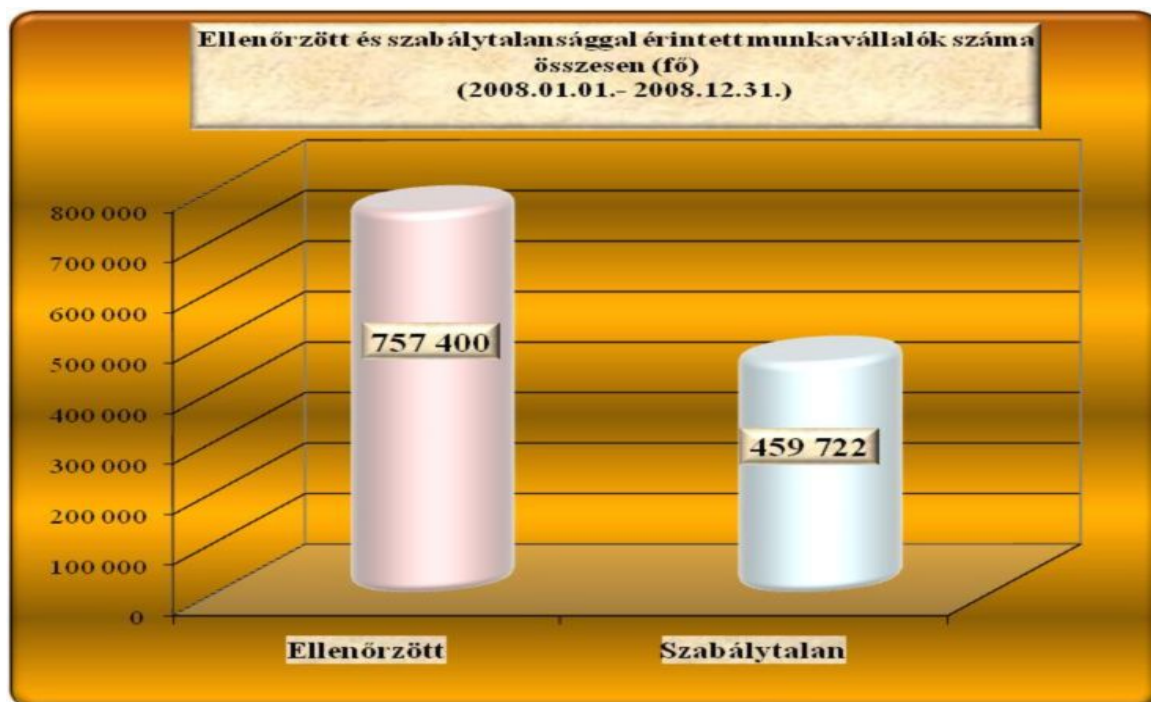
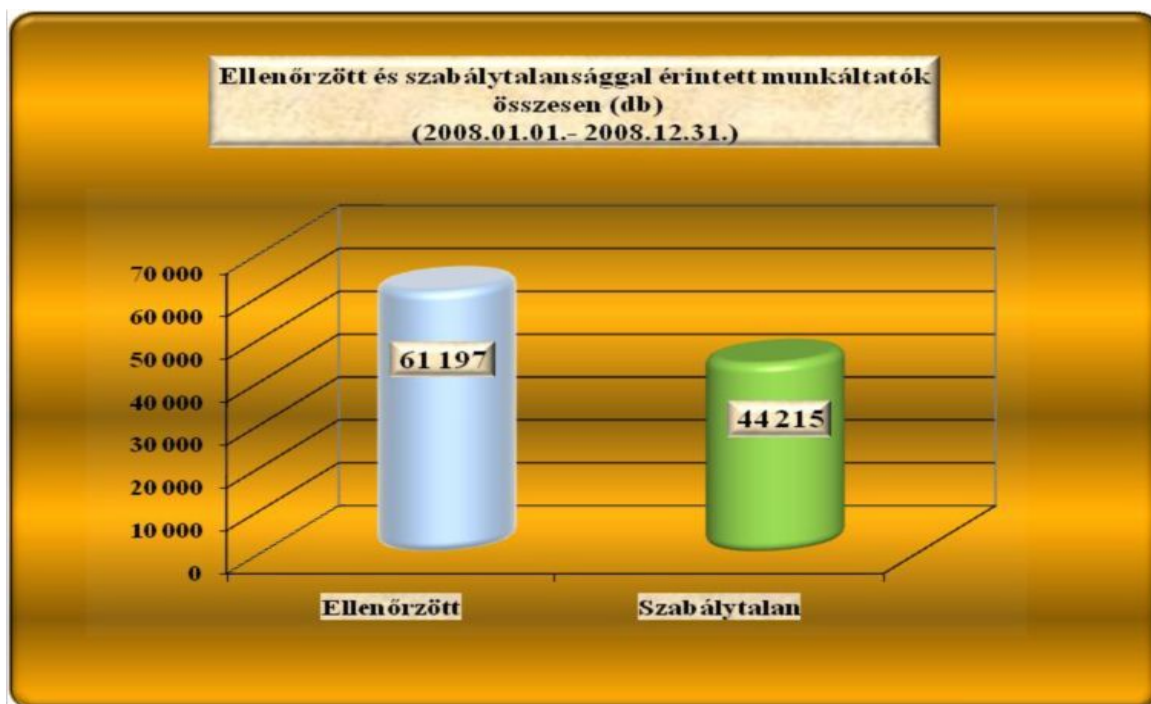
A szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményei az NSZFI gondozásával, az OMMF szakembereinek közreműködésével kerültek kidolgozásra. A képzés szakmai moduljait szintén az OMMF szakemberei oktatják. Ezek a tényezők biztosítékot jelentenek arra, hogy sikeres teljesítést követően az OMMF állománya 42 fő, a felügyelői hatósági munkára megfelelően felkészült munkatárssal bővíthet.

2008. évben az OMMF köztisztviselői számítástechnikai ismereteinek bővítésére a Net Register program (új iktató), valamint a Groupwise levelezőrendszer oktatásával, valamint az operátor képzés keretében került sor.

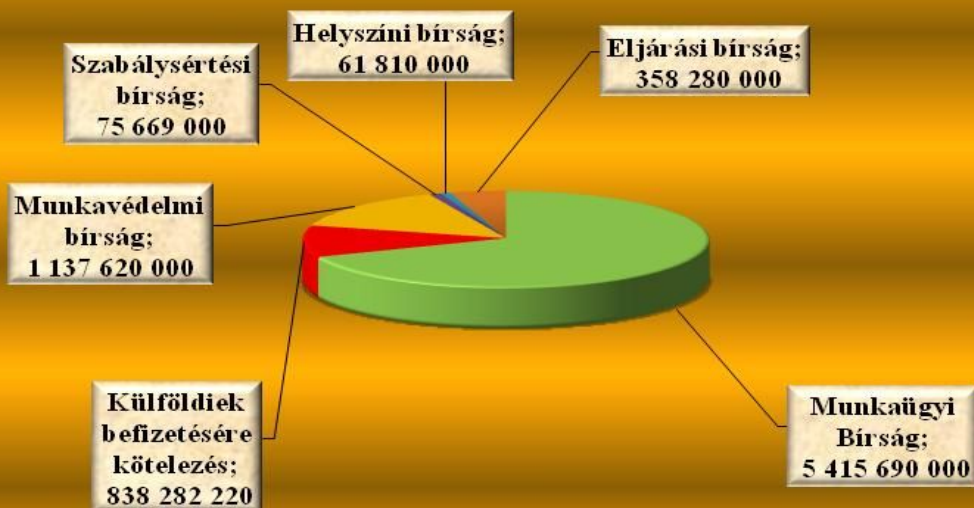
Megvalósult továbbá a teljes állomány TÉR képzése. A szakmai főosztályok is tartottak és tartanak képzéseket, továbbképzéseket, pl.: területi szakmai koordinátorok továbbképzése (munkaügy), rákregiszter képzés (munkavédelem).

6. STATISZTIKAI ÖSSZEFOGLALÓ

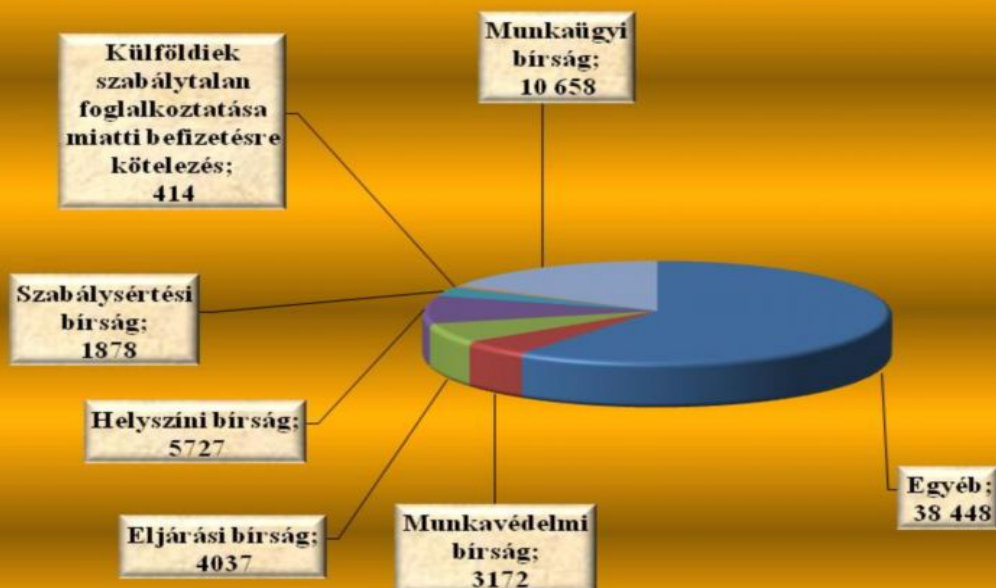
6.1 Összesített adatok

Anyagi szankciók összege munkaügyben és munkavédelemben (Ft)
(2008.01.01.- 2008.12.31.)
Összesen: 7 887 351 220

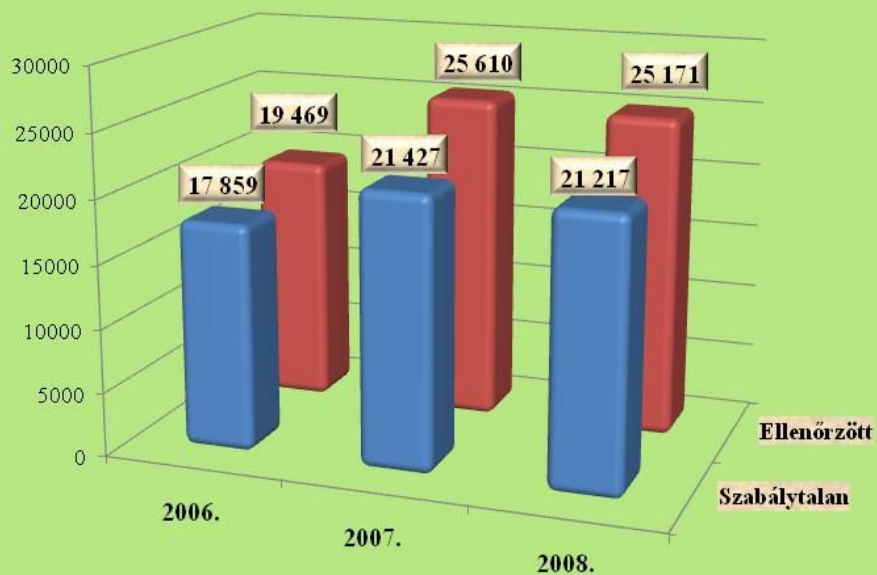

Határozatok száma munkaügyben és munkavédelemben [db]
(2008.01.01.-2008.12.31.)
Összesen: 64 334

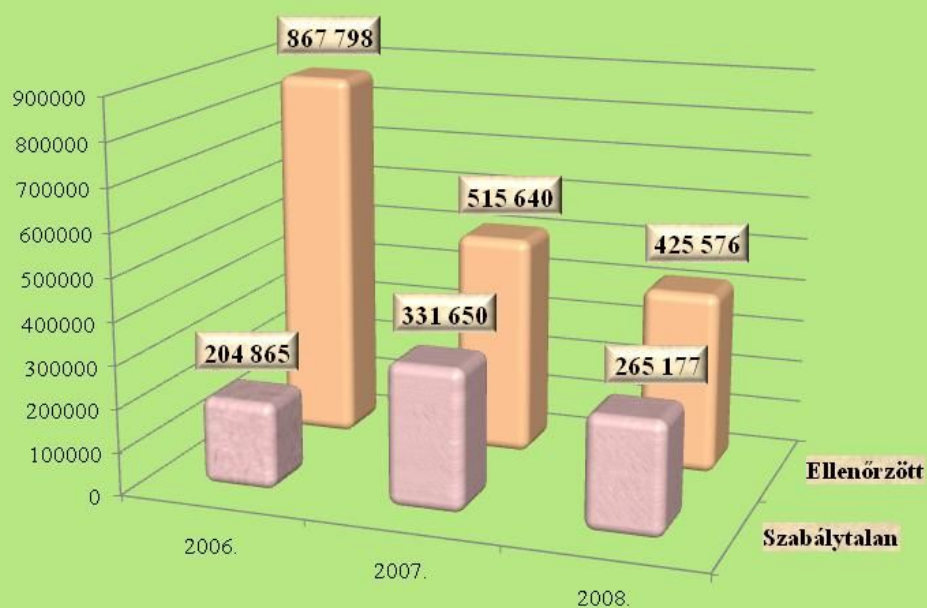

6.2 Munkavédelem

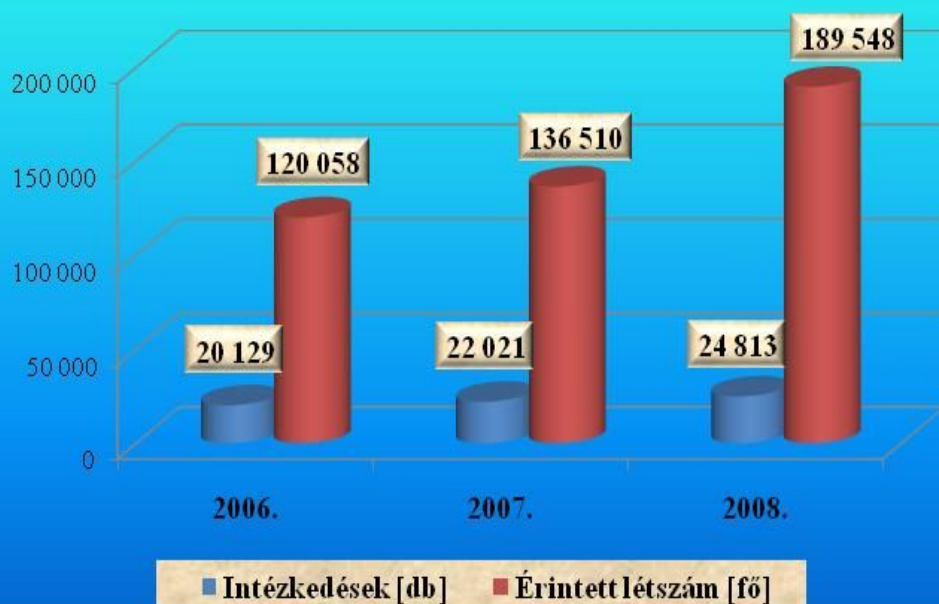
Ellenőrzött és szabálytalansággal érintett munkáltatók munkavédelemben(db)

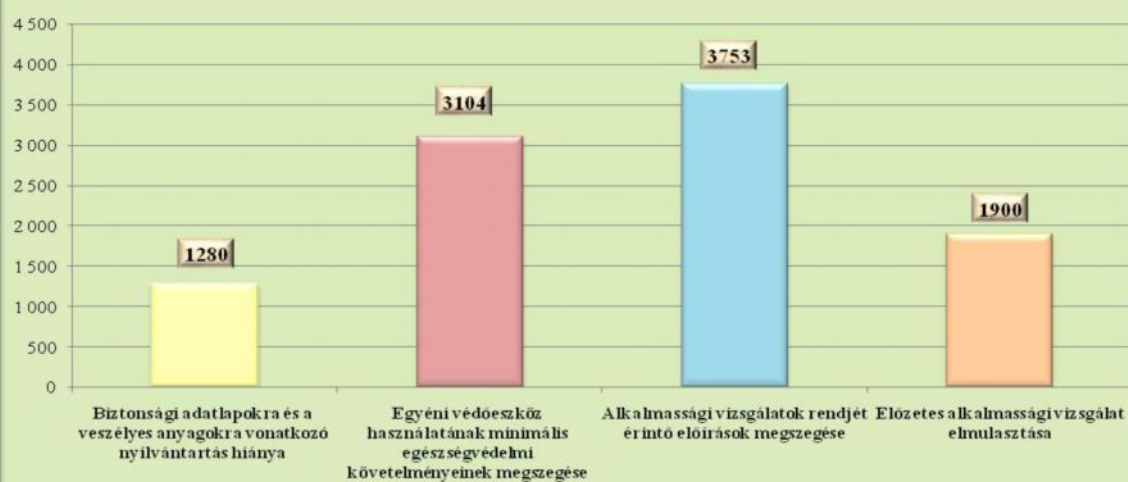
Ellenőrzött és szabálytalan munkavállalók munkavédelemben (fő)

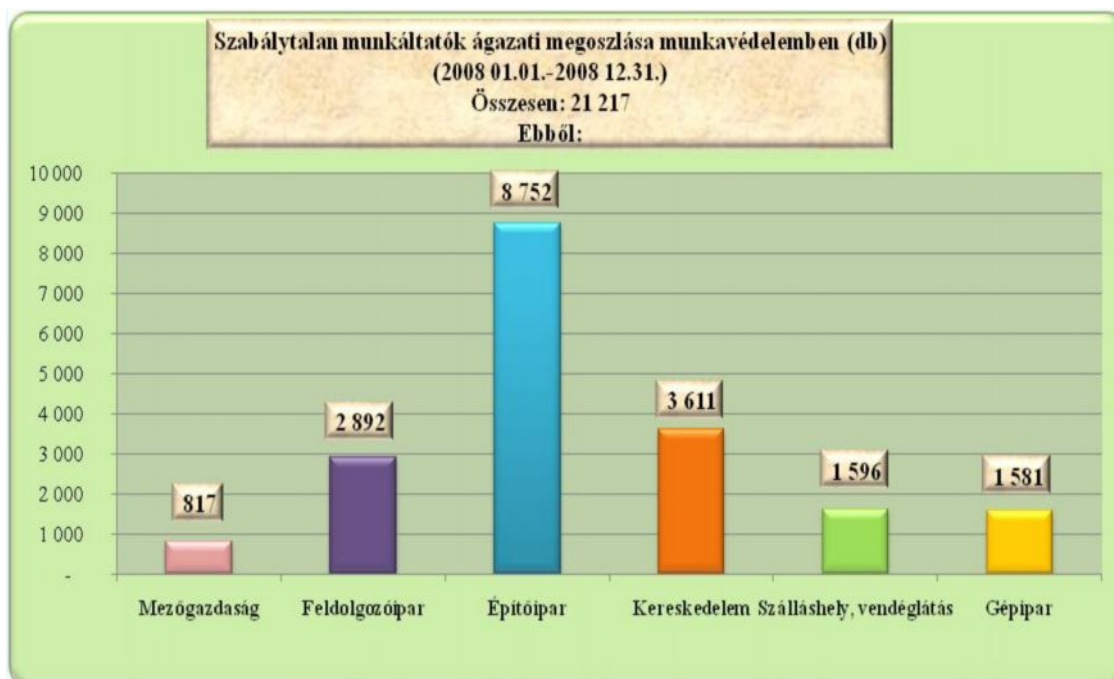

Az összes érdemi kiemelt intézkedések száma és az érintett létszám munkaügyben

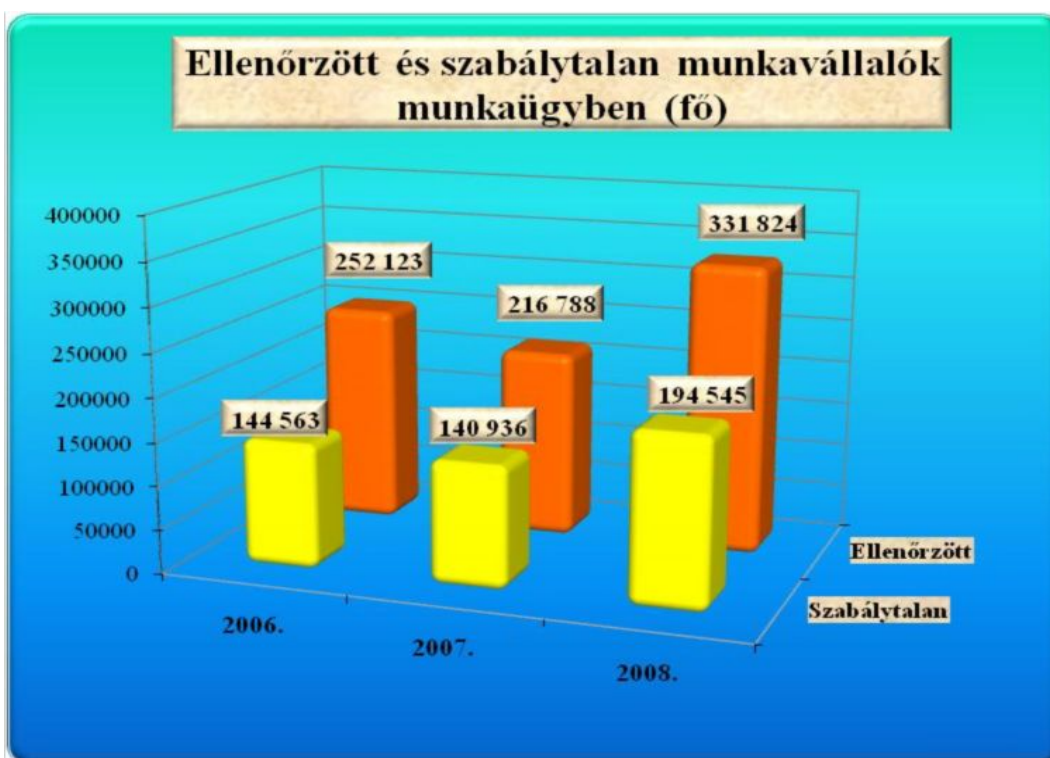
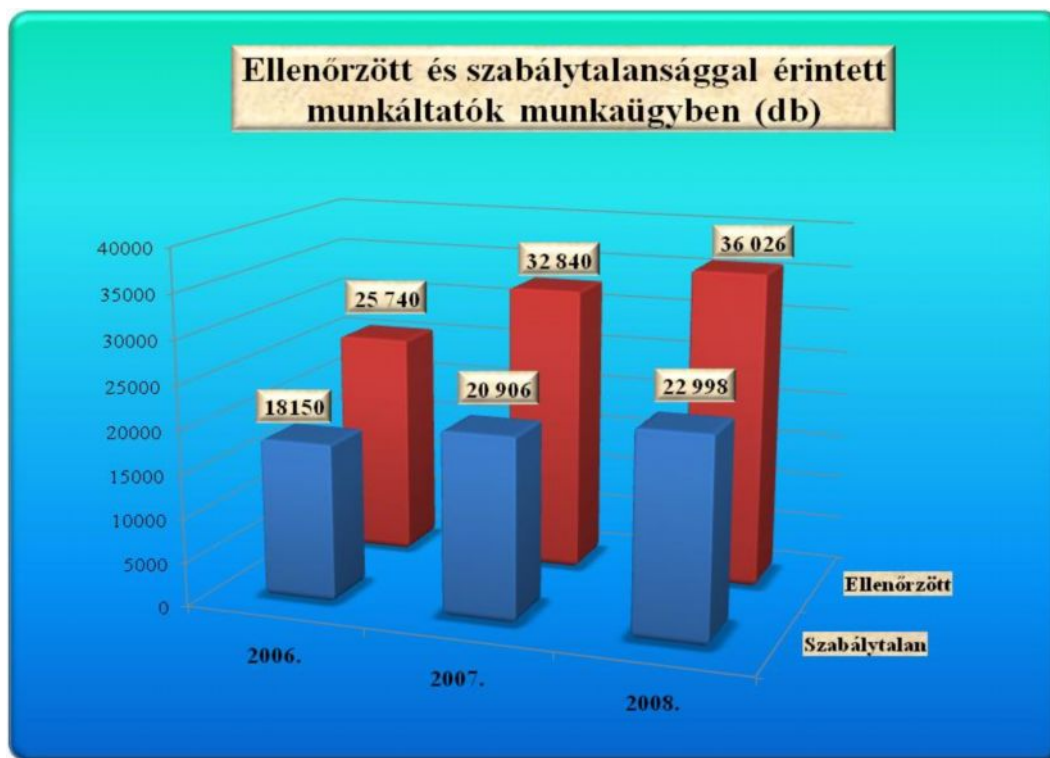

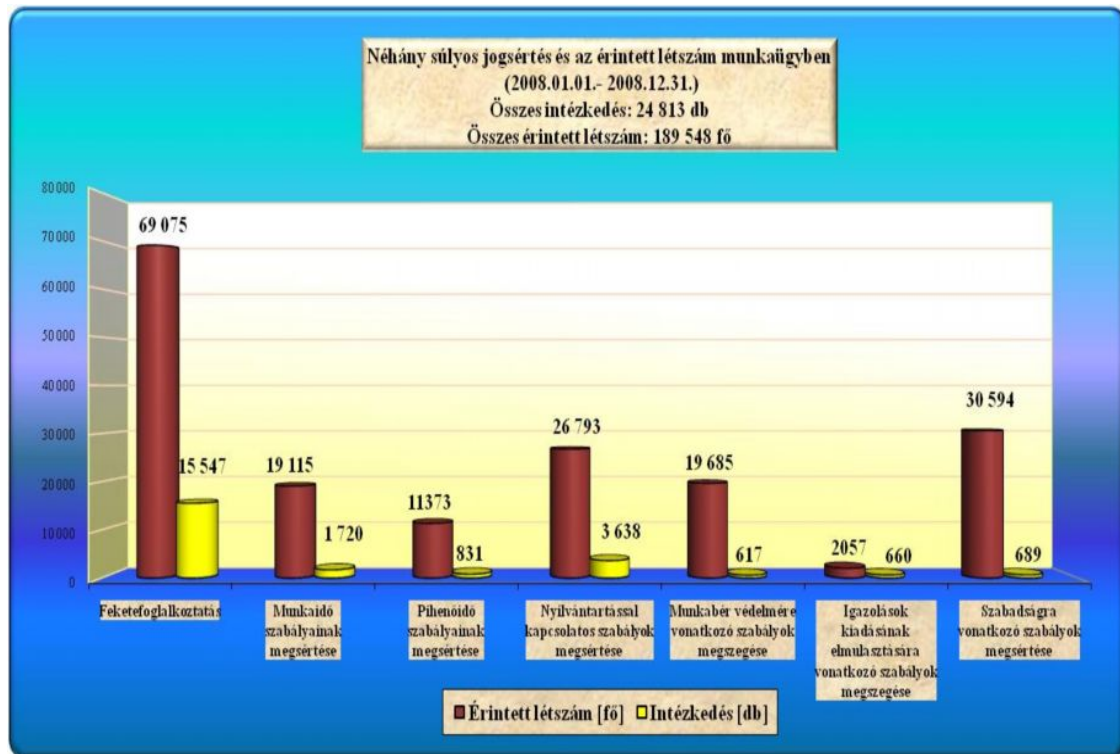
A leggyakoribb súlyos jogsértés esetén hozott intézkedések száma munkaegészségügyben (db) (2008.01.01.- 2008.12.31.) Összesen: 10 937 Ebből:

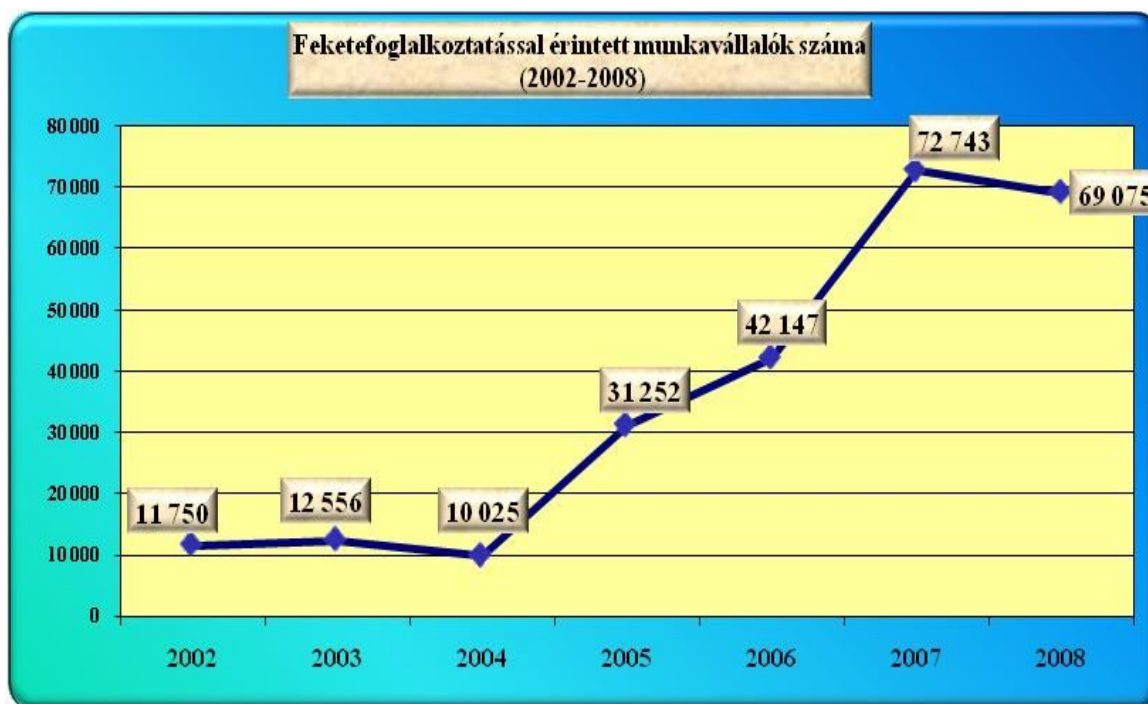

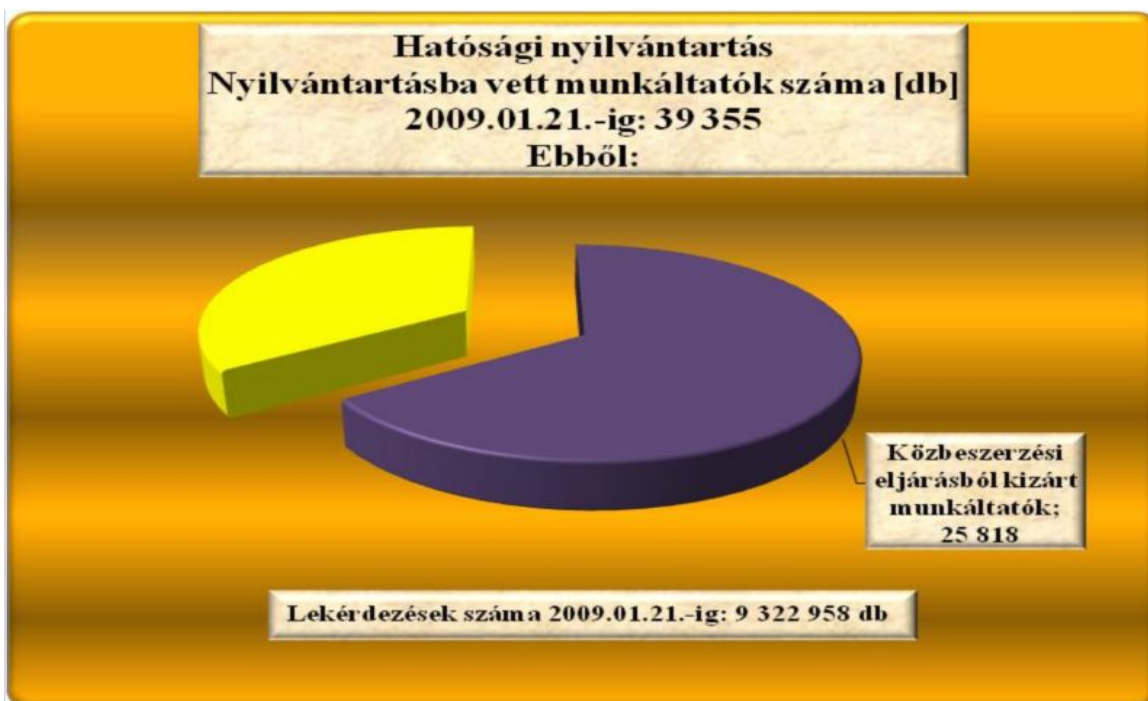
6.3 Munkaügy

5.4 Hatósági nyilvántartás

7. JOGSZABÁLYVÁLTOZÁSOK

MUNKAVÉDELMET ÉRINTŐ:

Munkaügyi Közlöny (2008/1. szám, január 25.) Az OMMF tájékoztatása az egyéni védőeszközök megfelelőségét vizsgáló, tanúsító, ellenőrző szervezetek kijelölésének részletes szabályairól és az Európai Bizottságnak, illetőleg az Európai Unió tagállamainak való bejelentéséről, valamint a kijelölési eljárásért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjról szóló 13/2004. (IV.19.) FMM rendelet szerint kiadott EK típustanúsítvány közzétételéről [BIMEO Kft.] {*Az Mvt. 83. § b/ pontjához*}

25/2008. (II. 14.) Korm. rendelet A Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatalról [*Az Mvt. 17. §-ához*]

26/2008. (II. 14.) Korm. rendelet A Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal műszaki biztonsági tevékenységének és piacfelügyeleti eljárásának részletes szabályairól (hatályon kívül helyezi a 297/2005.(XII. 23.) Korm. rendeletet, a 260/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 14. § (1) bekezdés a/ pontját.) [*Az Mvt. 17. §-ához*]

9/2008. (II. 22.) ÖTM rendelet Az Országos Tűzvédelmi Szabályzat kiadásáról (hatályba lép: a 90. napon, hatályát veszti: 35/1996. (XII. 29.) BM rendelet, 9/2000. (II. 16.) BM rendelet, 26/2005. (V. 28.) BM rendelet, 2/2002. (I. 23.) BM rendelet, 43/2004. (VII. 7.) BM rendelet) {*Az Mvt. 18. (6) bekezdéséhez, 42. § c/ pontjához*}

26/2008. (II. 14.) Korm. rendelet A Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal műszaki biztonsági tevékenységének és piacfelügyeleti eljárásának részletes szabályairól {hatályon kívül helyezi febr. 22-ével a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatalról szóló 297/2005. (XII. 23.) Korm. rendeletet, a 260/2006. (XII. 20.) Korm. r. 14. § (1) bekezdése a) pontját} [*Az Mvt. 17. §-ához*]

Munkaügyi Közlöny (2008/3. szám, március 31.)

- Az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség közleménye a Munkabiztonsági Szakértők Névjegyzékéről (kiegészítés: *Gaál Péter, dr. Plette Richárd, Kovács András, Véghegyi György, Elischer István, dr. Varga László*) [*Az Mvt. 83. §-ához*]
- Az OMMF tájékoztatása az egyéni védőeszközök megfelelőségét vizsgáló, tanúsító, ellenőrző szervezetek kijelölésének részletes szabályairól és az Európai Bizottságnak, illetőleg az Európai Unió tagállamainak való bejelentéséről, valamint a kijelölési eljárásért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjról szóló 13/2004. (IV.19.) FMM rendelet szerint kiadott EK típustanúsítvány közzétételéről [BIMEO Kft.] {*Az Mvt. 83. § b/ pontjához*}

16/2008. (IV. 24.) EüM rendelet A közúti járművezetők egészségi alkalmasságának megállapításáról szóló 13/1992. (VI. 26.) NM rendelet módosításáról [Azt Mvt. 49. és 58. §-ához]

Munkaügyi Közlöny (2008/4., 5. és 6. szám, április 25., május 26., június 23.)

- Az OMMF tájékoztatása az egyéni védőeszközök megfelelőségét vizsgáló, tanúsító, ellenőrző szervezetek kijelölésének részletes szabályairól és az Európai Bizottságnak, illetőleg az Európai Unió tagállamainak való bejelentéséről, valamint a kijelölési eljárásért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjról szóló 13/2004. (IV.19.) FMM rendelet szerint kijelölt, illetőleg bejelentett szervezetek közzétételéről (4. sz.: INNOVATEX Zrt., 5. sz.: Mádi és társa Kft., BIMEO Kft., 6. sz.: BIMEO Kft.) {Azt Mvt. 83. § b/ pontjához}

182/2008. (VII. 14.) Korm. rendelet Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet módosításáról {Azt Mvt. 19. § (1) bekezdéséhez}

15/2008. (VIII. 13.) SZMM rendelet A szociális és munkaügyi miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről [Azt Mvt. 53. §-ához]

16/2008. (VIII. 30.) NFGM rendelet A gépek biztonsági követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról (2009. december 29-én lép hatályba, felváltva a 21/1998. (IV. 17.) IKIM rendeletet) {Azt Mvt. 4. és 18. és 47. §-ához}

230/2008. (IX. 12.) Korm. rendelet A munkavédelmi hatósági feladatokat ellátó egyes szervek kijelöléséről [Azt Mvt. 86. §-ához]

224/2008. (IX. 9.) Korm. rendelet A kémiai terhelési bírság alkalmazásának részletes szabályairól (az erről szóló korábbi, 189/2000. (XI. 8.) Korm. rendeletet másnap hatályon kívül helyezi) {Azt Mvt. 40. § (1) bekezdéséhez}

33/2008. (IX. 9.) EüM-KvVM együttes rendelet Az egyes veszélyes anyagokkal, illetve veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes tevékenységek korlátozásáról szóló 41/2000. (XII. 20.) EüM-KöM együttes rendelet módosításáról {Azt Mvt. 40. § (1) bekezdéséhez}

38/2008. (X. 3.) EüM rendelet A veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000. (XII. 27.) EüM rendelet módosításáról [Azt Mvt. 40. § (1) bekezdéséhez]

2008. évi LXI. Törvény A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. Törvény módosításáról (kihirdetve: október 31. hatályos: 2009. január

1-jétől) [Az Mvt. 21. § (7) bekezdéséhez és a 23. § (2) bekezdéséhez, 88. § (6) bekezdéséhez]

256/2008. (X. 21.) Korm. rendelet Az önkéntes tűzoltóság létesítéséről, működésének feltételeiről és feladatáról (hatályon kívül helyezi a 119/1996. (VII. 24.) Korm. rendeletet) {Az Mvt. 42. § c/ pontjához}

41/2008. (X. 30.) EüM-KvVM együttes rendelet Az egyes veszélyes anyagokkal, illetve veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes tevékenységek korlátozásáról szóló 41/2000. (XII. 20.) EüM-KöM együttes rendelet módosításáról {Az Mvt. 40. § (1) bekezdéséhez}

Munkaügyi Közlöny (2008/11. szám, november 26.)

- Az OMMF tájékoztatása az egyéni védőeszközök megfelelőségét vizsgáló, tanúsító, ellenőrző szervezetek kijelölésének részletes szabályairól és az Európai Bizottságnak, illetőleg az Európai Unió tagállamainak való bejelentéséről, valamint a kijelölési eljárásért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjról szóló 13/2004. (IV.19.) FMM rendelet szerint kiadott EK típustanúsítvány közzétételéről [BIMEO Kft., Mádi és társa Kft.] {Az Mvt. 83. § b/ pontjához}

17/2008. (XII. 3.) SZMM rendelet Az egyéni védőeszközök megfelelőségét tanúsító, ellenőrző szervezetek kijelölésének és bejelentésének részletes szabályairól (hatályon kívül helyezi a 13/2004. (IV. 19.) FMM rendeletet) {Az Mvt. 18. §-ának (5) bekezdéséhez}

18/2008. (XII. 3.) SZMM rendelet Az egyéni védőeszközök követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról (hatályba lép dec. 18-án, hatályát veszti a 2/2002. (II. 7.) SZCSM rendelet) [Az Mvt. 18. § (5) bekezdéséhez}

27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet A környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról (dec. 11-én lép hatályba és hatályon kívül helyezi a 8/2002. (III. 22.) KöM-EüM együttes rendeletet) {Az Mvt. 32. §-ához}

Munkaügyi Közlöny (2008/12. szám, december 29.)

- Az OMMF tájékoztatása az egyéni védőeszközök megfelelőségét vizsgáló, tanúsító, ellenőrző szervezetek kijelölésének részletes szabályairól és az Európai Bizottságnak, illetőleg az Európai Unió tagállamainak való bejelentéséről, valamint a kijelölési eljárásért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjról szóló 13/2004. (IV.19.) FMM rendelet szerint kiadott EK típustanúsítvány közzétételéről [BIMEO Kft., INNOVATEX Zrt.] {Az Mvt. 83. § b/ pontjához}
- 20/2008. (HÉ. 48.) SZMM utasítás A Szociális és Munkaügyi Minisztérium szervezeti és működési szabályzatáról.

MUNKAÜGYI ELLENŐRZÉST ÉRINTŐ:

- I. 2008. évi CVII. törvény az egyes szociális és foglalkoztatási tárgyú törvények módosításáról - „Út a munkához program” [MK 187. – 2008. december 22.]**
- A munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény módosítása (a munkaügyi hatóság hivatalból eljárva, havi rendszerességgel, elektronikusan adatot szolgáltat az állami foglalkoztatási szerv részére)
 - A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény módosítása (a Foglalkoztatási és Szociális Adatbázisra vonatkozó rendelkezések)
- II. 2008. évi LXI. törvény [MK 155. – 2008. október 31.]**
- a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) módosításáról; végrehajtási rendeletek – MK 190.; 193] (módosulnak a pályázat tartalmára, közzétételére vonatkozó szabályok, valamint a kinevezés módosítására vonatkozó rendelkezések)
- a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény módosítását is érinti (2008:LXI. törvény 34. §)
- III. 321/2008. (XII.29.) Korm.r. a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról [MK 190. -2008. december 29.]**
- IV. 2008. évi XCIX. törvény az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól [MK 183. – 2008. december 19.]**
- V. 2008. évi LXXXI. törvény egyes adó- és járuléktörvények módosításáról [MK 174. – 2008. december 9.]**
- A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (Tao.) módosítása
 - Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) módosítása (jogerős és végrehajtható munkaügyi határozatok tartalma – újabb jogkövetkezményként – 2009. január 1-jétől az adókedvezmények igénybevételénél is irányadó.)
 - Az ART 54§-a szerint, ha az adóhatóság az adózónál be nem jelentett alkalmazottat talál, a foglalkoztatotti jogviszony rendezése érdekében tájékoztatja a munkaügyi hatóságot és az egészségbiztosítási szervet.
- VI. 2008. évi XCVI. törvény a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvénynek és egyéb törvényeknek a számviteli beszámoló közzétételi rendjével, valamint a gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszerével összefüggő módosításáról – tájékoztatásul [MK 183.**

– 2008. december 19.] (A törvény a munkáltató működési körét érintő TEÁOR számok tekintetében a vonatkozó jogszabályhelyeket változtatja meg)

- VII. 2008. évi CXI. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény módosításáról [MK 190 – 2008. december 29.; a módosítások többsége 2009. október 1-jétől hatályos]**